

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**“ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ”**

Πτυχιακή εργασία του σπουδαστή: ΚΑΡΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Α.Μ 2009037

Επιβλέπων καθηγητής: κ. ΜΑΥΡΙΔΟΓΛΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Βεβαιώνω ότι είμαι ο συγγραφέας αυτής της πτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία έχω για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην πτυχιακή εργασία. Επίσης έχω αναφέρει τις όποιες πηγές απ' τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε αυτές αναφέρονται ακριβώς είτε παραφρασμένες. Επίσης βεβαιώνω ότι αυτή η πτυχιακή εργασία προετοιμάστηκε από εμένα τον ίδιο προσωπικά, ειδικά για τις απαιτήσεις του προγράμματος σπουδών της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του τμήματος Χρηματοοικονομικής και Λογιστικής του Α.Τ.Ε.Ι Πελοποννήσου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ.....	1
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	4
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.1 ΓΙΑ ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ.....	6
1.2 ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΩΝ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ.....	7
1.3 ΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΘΕΣΜΟΙ.....	8
1.4 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ.....	11
1.4.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....	12
1.5 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ.....	14
1.6 ΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ.....	15
1.7 ΤΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ.....	17
1.8 ΚΡΙΤΙΚΗ ΣΤΗ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.....	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

2.1 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	24
2.2 ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΣΤΗ ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΑΓΟΡΑ.....	32
2.2.1 ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.....	33
2.2.2 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΑΓΟΡΑΣ.....	34
2.2.3 ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ.....	34
2.2.4 Ο ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ.....	34
2.3 ΠΩΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΟΥΝ ΟΙ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ.....	35
2.4 ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΠΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΟΝΤΑΙ.....	36
2.4.1 ΕΦΑΠΑΞ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	36
2.4.2 ΑΝΟΙΧΤΟΣ ΑΛΛΗΛΟΧΡΕΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ.....	37
2.4.3 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΓΓΥΗΜΕΝΗ ΜΕ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ.....	38
2.4.4 ΚΑΘΑΡΗ ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΗ.....	39
2.4.5 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕΙΣ ΜΕ ΕΝΕΧΥΡΟ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ.....	39
2.4.6 ΕΞΑΓΩΓΙΚΑ ΔΑΝΕΙΑ.....	40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 – ΕΡΕΥΝΑ ΜΕ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

3.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	41
3.2 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 – ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	55
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	57

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η καταγραφή, μελέτη και η διερεύνηση των επιχειρήσεων από τα τραπεζικά συστήματα και οι προοπτικές για το μέλλον. Αντικείμενο είναι η παρουσίαση του χρηματοπιστωτικού συστήματος όπως αυτή έχει αναπτυχθεί στον ελληνικό χρηματοπιστωτικό κλάδο, ξεκινώντας με μια αναδρομή από την έναρξη του τραπεζικού συστήματος της χώρας μας μέχρι και σήμερα. Προς την εκπλήρωση αυτού του σκοπού, αρχικά γίνεται αναφορά στους στόχους και στη συνέχεια της εργασίας, αναλύονται οι θεσμοί, τα είδη των τραπεζών και τα χαρακτηριστικά του τραπεζικού συστήματος. Στη συνέχεια αναλύονται τα είδη των επιχειρήσεων, καθώς και τα προϊόντα χορηγήσεων.

Σαν τελική ανάλυση, αποδεικνύεται η ένταση των επιπτώσεων της κρίσης στις τράπεζες, καθώς η πλειονότητα αυτών οδηγήθηκαν σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου ή έκδοση ομολογιακών δανείων προκειμένου να αντιμετωπίσουν την έλλειψη κεφαλαιακής επάρκειας. Η κεφαλαιακή ανεπάρκεια προκλήθηκε από την έλλειψη ρευστότητας των τραπεζών, καθώς δεν ήταν πλέον δυνατή για αυτές η δανειοδότησή τους από τις διεθνείς αγορές. Ταυτόχρονα, η έντονη φημολογία για συγχωνεύσεις και εξαγορές που κυριαρχεί στην τραπεζική αγορά το διάστημα αυτό παρουσιάζεται ως τρόπος λύσης των προβλημάτων ρευστότητας των τραπεζικών ιδρυμάτων. Τέλος να σημειωθεί πως η μεθοδολογία της ανάλυσης που θα επακολουθήσει είναι μέσω βιβλιογραφικής ανασκόπησης και έρευνας που συνοδεύεται με την παρουσίαση στατιστικών στοιχείων, πινάκων, διαγραμμάτων καθώς επίσης και ερωτηματολογίων που μοιράστηκαν σε ελληνικά νοικοκυριά. Τα δεδομένα έχουν αντληθεί από συγκεκριμένο ερωτηματολόγιο.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο τραπεζικός τομέας αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους παράγοντες της οικονομίας μιας χώρας. Για να είναι ισχυρή μια οικονομία πρέπει και το χρηματοπιστωτικό της σύστημα να είναι ισχυρό. Το τραπεζικό σύστημα είναι η «σπονδυλική στήλη» του χρηματοπιστωτικού συστήματος μιας χώρας.

Είναι καθοριστικός παράγοντας για την ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας, εξασφαλίζοντας ρευστότητα για την χρηματοδότηση δυναμικών κλάδων της οικονομίας και καινοτόμων επενδυτικών πρωτοβουλιών. Μια χώρα δεν μπορεί να έχει αναπτυγμένη οικονομία δίχως ένα αναπτυγμένο τραπεζικό σύστημα, καθώς επίσης δεν μπορεί να υφίσταται υγιές τραπεζικό σύστημα όταν η οικονομία της χώρας εμφανίζει προβλήματα και δεν στηρίζεται σε γερά θεμέλια.

Σκοπός της παρούσας εργασίας, είναι η χρηματοδότηση των Επιχειρήσεων από το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα, καθώς και η ένδειξη του μέσω ερωτηματολογίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

1.1 Για το χρηματοπιστωτικό σύστημα

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι ένα οικονομικό σύστημα, το οποίο βασίζεται στο χρηματικό αντίκρισμα, καθώς και στη βαθμολόγηση της εμπιστοσύνης της διαθεσιμότητας των φυσικών και άυλων πόρων, που χρησιμοποιεί τη διαμεσολάβηση στην ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών στις αγορές με σκοπό την ελάττωση του κόστους των ατελειών που εμφανίζονται κατά τις συναλλαγές.

Το κυριότερο ρόλο στο σύστημα αυτό παίζουν οι διαμεσολαβητές οι οποίοι, πρώτον συγκεντρώνουν την πληροφορία εμπιστοσύνης των συναλλασσόμενων και δεύτερον, διεκπεραιώνουν τις συμφωνίες των συναλλαγών. Σκοπός του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι η βελτίωση της κατανομής των πόρων στο χώρο και το χρόνο μέσα σε ένα αβέβαιο περιβάλλον συναλλαγών.

Η οικονομία είναι λέξη που χρησιμοποιούμε στην καθημερινή μας ζωή και μπορεί να σημαίνει πολύ απλά από την εξοικονόμηση χρημάτων μέχρι την οικονομική κατάσταση του κράτους. Πλέον επίσημα με τον όρο οικονομία χαρακτηρίζεται το σύνολο των λελογισμένων και συστηματικών ενεργειών ανθρώπων, που διαβιούν σε κοινωνία, προς εξεύρεση αγαθών για την ικανοποίηση των αναγκών τους.

Με τον όρο χρήμα εννοούμε τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται και γίνονται ευρέως αποδεκτά για πληρωμές. Αν και ο ορισμός αυτός είναι κατά κάποιο τρόπο ταυτολογία (αντίστροφα: πληρωμή είναι η χρήση χρημάτων) δηλώνει ακριβώς ότι χρήμα μπορεί να είναι οτιδήποτε χρησιμοποιείται ως τέτοιο. Η φυσική μορφή των χρηματικών στοιχείων μπορεί να διαφέρει, και διαφορετικές μορφές χρημάτων έχουν υπάρξει ιστορικά.

Για παράδειγμα, σε κάποιους αρχαίους πολιτισμούς χρησιμοποιούσαν κοχύλια ως χρήμα, σε στρατόπεδα συγκέντρωσης κατά τη διάρκεια του 2ου Παγκοσμίου χρησιμοποιούσαν τσιγάρα ως χρήμα, και ούτω καθ' εξής. Πάντως για τον ακριβή προσδιορισμό της έννοιας του χρήματος είναι χρήσιμο να γίνεται με σαφήνεια η

διάκριση ανάμεσα στα χρηματικά περιουσιακά στοιχεία (π.χ. κέρματα) και τα μη-χρηματικά περιουσιακά στοιχεία (όλα τα άλλα εκτός από τα χρηματικά, π.χ. προϊόντα).

Σήμερα ο ορισμός του τι είναι χρήμα σε μια οικονομία είναι πολύ συγκεκριμένος: Χρήμα είναι το σύνολο των κερμάτων, τραπεζογραμματίων και καταθέσεων. Οτιδήποτε άλλο εκτός από αυτά τα τρία δεν είναι χρήμα. Ο όρος τραπεζογραμμάτιο είναι συνώνυμος με τον όρο χαρτονόμισμα.

Το σύνολο κερμάτων και χαρτονομισμάτων ονομάζεται σύνολο νομισματικής κυκλοφορίας. Χρήμα όμως δεν είναι μόνο η νομισματική κυκλοφορία. Οι καταθέσεις είναι καταθέσεις των ιδιωτών στις εμπορικές τράπεζες και καταθέσεις των εμπορικών τραπεζών στην κεντρική τράπεζα.

Ο σύγχρονος ορισμός του χρήματος σημαίνει για παράδειγμα ότι οι επιταγές είναι χρήμα (αρκεί βέβαια το ποσό της επιταγής να υπάρχει διαθέσιμο στο λογαριασμό καταθέσεων του εκδότη, και η επιταγή αντιπροσωπεύει ακριβώς μια άμεση εγγραφή στο λογαριασμό καταθέσεων χωρίς την ανάγκη μεταφοράς χαρτονομισμάτων). Επίσης χρήμα είναι η χρέωση πιστωτικών και χρεωστικών καρτών. Αντίθετα, για παράδειγμα, τα ομόλογα και άλλα παρόμοια χρεόγραφα, τα αμοιβαία κεφάλαια και αξιόγραφα όπως οι μετοχές δεν είναι χρήμα (παρότι καταρχήν θα μπορούσε να γίνει απευθείας ανταλλαγή για παράδειγμα ακίνητων περιουσιακών στοιχείων με μετοχές ή ομόλογα, η χρήση τέτοιων αξιόγραφων για πληρωμές δεν είναι βέβαια ευρέως αποδεκτή). Γι' αυτό και τα διάφορα χρηματοδοτικά αξιόγραφα ονομάζονται γενικά και χρηματοδοτικά ή χρηματοοικονομικά προϊόντα.

1.2 Οι στόχοι των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Ο βασικός ρόλος του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος σε μια οικονομία είναι η αποτελεσματική κατανομή (στις παραγωγικότερες χρήσεις) των αποταμιεύσεων. Λειτουργία του Χρηματοπιστωτικού Συστήματος είναι η μεταφορά αγοραστικής δύναμης (κεφαλαίων) από τις οικονομικές μονάδες που παρουσιάζουν πιστωτικό υπόλοιπο προς τις οικονομικές μονάδες με χρεωστικό υπόλοιπο. Πρακτικά αυτό επιτυγχάνεται με την απόδοση εκ μέρους της ελλειμματικής μονάδας κάποιας γραπτής υπόσχεσης. Στον τρόπο διοχέτευσης χρηματικών πόρων μπορεί να υπάρξει ένας γενικός διαχωρισμός

σε:

A) ΑΜΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

B) ΕΜΜΕΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

Στην περίπτωση της άμεσης χρηματοδότησης η διοχέτευση χρηματικών πόρων μεταξύ των οικονομικών μονάδων γίνεται με αντάλλαγμα πιστωτικές απαιτήσεις. Το κύριο χαρακτηριστικό των άμεσων συναλλαγών είναι ότι η διαπραγμάτευση γίνεται απευθείας από τις δύο μονάδες και δεν επεμβαίνουν μεσολαβητές.

Αντίθετα, στην περίπτωση της έμμεσης χρηματοδότησης η διαδικασία διοχέτευσης αγοραστικής δύναμης από τις πλεονασματικές προς τις ελλειμματικές μονάδες πραγματοποιείται με την μεσολάβηση χρηματοπιστωτικών οργανισμών.

Τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς απαρτίζουν κατά βάσει οι Τράπεζες αλλά και άλλοι οργανισμοί. Ειδικότερα στην περίπτωση έμμεσης χρηματοδότησης εμπλέκονται τρία μέρη:

- α) το αποταμιευτικό κοινό
- β) οι διαμεσολαβητικοί πιστωτικοί οργανισμοί
- γ) οι επιχειρήσεις.

1.3 Οι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί

Οι χρηματοπιστωτικοί θεσμοί απαρτίζονται από δύο κατηγορίες:

1. Χρηματοπιστωτικές αγορές

Μέσω των θεσμών αυτών οι αποταμιευτές μπορούν και προσφέρουν άμεσα κεφάλαια σε όσους επιθυμούν να δανειστούν.

✓ Αγορά ομολόγων

- Ένα ομόλογο είναι ένα χρεόγραφο, για το οποίο ο εκδότης έχει την υποχρέωση να καταβάλει, στη λήξη της σύμβασης, την ονομαστική αξία αυτού και στην περίπτωση των ομολόγων με κουπόνι, σε τακτά προκαθορισμένα διαστήματα ποσό χρημάτων. Άλλοι όροι μπορούν επίσης να συνδεθούν με την έκδοση ομολόγου, όπως η υποχρέωση για τον εκδότη να παρέχει ορισμένες πληροφορίες στον κάτοχο ομολόγων ή άλλοι περιορισμοί στη συμπεριφορά του εκδότη. Τα ομόλογα εκδίδονται γενικώς για ένα καθορισμένης διάρκειας χρονικό διάστημα, μεγαλύτερο του ενός έτους.

- Ένα ομόλογο είναι απλώς ένα δάνειο, το οποίο αντλείται από τον εκδότη του δανείου όχι μέσω της τραπεζικής διαμεσολάβησης αλλά μέσω

των κεφαλαιαγορών. Ο εκδότης είναι ο οφειλέτης, ο κάτοχος ομολόγων ο δανειστής και το κουπόνι (αν υπάρχει) είναι ο τόκος. Τα ομόλογα επιτρέπουν στον εκδότη να χρηματοδοτήσει μακροπρόθεσμες επενδύσεις με εξωτερικά κεφάλαια. Μπορεί κανείς λοιπόν να διακρίνει ότι τα στοιχεία που προσδίδουν σε ένα ομόλογο την ταυτότητά του είναι πρώτον ο εκδότης, δεύτερον το κουπόνι (αν υπάρχει) με βάση το οποίο θα γίνονται οι τακτικές πληρωμές και τρίτον η χρονική διάρκεια της σύμβασης. Χρεόγραφο με ωριμότητα μικρότερη του ενός έτους είναι είτε γραμμάτια ή συναλλαγματικές, και θεωρούνται εργαλεία της αγοράς χρήματος.

- Τα ομόλογα και οι μετοχές είναι και τα δύο χρεόγραφα, αλλά η διαφορά είναι ότι οι κάτοχοι μετοχών είναι ιδιοκτήτες ενός μέρους (τμήματος) της εκδότριας εταιρείας, ενώ οι κάτοχοι ομολόγων είναι στην ουσία δανειστές του εκδότη. Επίσης τα ομόλογα έχουν συνήθως έναν καθορισμένο χρόνο ή ωριμότητα, μετά την πάροδο της οποίας το ομόλογο εξαγοράζεται ενώ οι μετοχές μπορούν να είναι, κατά κάποιο τρόπο, αόριστου χρόνου. Τέλος, η πληρωμή του αντίστοιχου κουπονιού ενός ομολόγου προηγείται της απόδοσης μερίσματος από την αντίστοιχη εταιρεία (γεγονός πολύ σημαντικό σε περίπτωση πτώχευσης της εταιρείας και επιπλέον, ο κάτοχος του ομολόγου μπορεί να προσφύγει στη δικαιοσύνη στην περίπτωση που δεν του αποδοθεί το κουπόνι του, ενώ με το μέρισμα μιας μετοχής δεν ισχύει κάτι τέτοιο).

✓ Αγορά μετοχών

- Μετοχή είναι ένα από τα ίσα μερίδια, στα οποία διαιρείται το κεφάλαιο μιας ανώνυμης εταιρείας. Η μετοχή, ως αξιόγραφο, ενσωματώνει τα δικαιώματα του μετόχου που πηγάζουν από τη συμμετοχή του στην ανώνυμη εταιρεία. Τα δικαιώματα αυτά, είναι ανάλογα του αριθμού μετοχών που κατέχει ο μέτοχος. Ενδεικτικά δικαιώματα που προκύπτουν από την κατοχή μετοχών είναι το ποσοστό ίσο με τον αριθμό των μετοχών που κατέχει ο μέτοχος προς το σύνολο των μετοχών της εταιρείας, του μερίσματος από τα διανεμόμενα κέρδη της εταιρείας, καθώς και αντίστοιχο ποσοστό από την περιουσία της εταιρείας, σε περίπτωση που αυτή διαλυθεί. Αντίστοιχα έχει και τον αναλογούντα αριθμό ψήφων στην Γενική Συνέλευση των μετόχων, εκτός εάν κατέχει μετοχές άνευ ψήφου.

- Οι μετοχές μπορεί να διακρίνονται σε κοινές, προνομιούχες και επικαρπίας, ονομαστικές και ανώνυμες, μετά ψήφου ή χωρίς ψήφο, σε διαπραγματεύσιμες σε Χρηματιστήριο ή σε μη διαπραγματεύσιμες.
- Η κοινή μετοχή είναι ο πιο συνηθισμένος τύπος μετοχής και περιλαμβάνει όλα τα βασικά δικαιώματα ενός μετόχου, όπως δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη, στην έκδοση νέων μετοχών, στο προϊόν της εκκαθάρισης, καθώς και δικαίωμα ψήφου στη Γενική Συνέλευση της εταιρείας και συμμετοχής στη διαχείρισή της.
- Η προνομιούχος μετοχή προσφέρει απλά ένα προβάδισμα έναντι των κατόχων κοινών μετοχών, στη λήψη μερίσματος και στη λήψη του προϊόντος της εκκαθάρισης σε περίπτωση διάλυσης της επιχείρησης, αλλά συνήθως στερείται του δικαιώματος ψήφου και συμμετοχής στη διαχείριση της επιχείρησης.
- Όταν μια επιχείρηση που έχει εκδώσει μετοχές έχει κέρδη, μπορεί να μοιράσει μέρος των κερδών αυτών στους μετόχους της με την μορφή μερίσματος, που αντιστοιχεί σε κάποιο ποσό ανά μετοχή.

2. Διαμεσολαβητές των χρηματοοικονομικών κύκλων

Μέσω των θεσμών αυτών οι αποταμιευτές μπορούν και προσφέρουν *έμμεσα* κεφάλαια σε όσους επιθυμούν να δανειστούν.

✓ Τράπεζες

- Τράπεζα ονομάζεται μια επιχείρηση, η οποία ασχολείται με χρηματικές και πιστωτικές συναλλαγές. Ανάλογα με το είδος της μπορεί να δέχεται καταθέσεις, να χορηγεί δάνεια, να φυλάσσει και να διαχειρίζεται αξιόγραφα, να αναλαμβάνει την πληρωμή για λογαριασμό του πελάτη.
- Η κερδοφορία της τράπεζας βασίζεται στην λεγόμενη "ψαλίδα", δηλαδή τη διαφορά ανάμεσα στο επιτόκιο δανεισμού και στο επιτόκιο καταθέσεων. Έτσι αν για παράδειγμα μία τράπεζα χορηγεί ένα δάνειο με επιτόκιο 9% και δέχεται κατάθεση με ετήσιο επιτόκιο 2% η διαφορά αυτή (7%) αποτελεί την ψαλίδα που οδηγεί στα κέρδη της τράπεζας. Βέβαια οι τράπεζες αποκομίζουν και από αλλού κέρδη, όπως από προμήθειες ή από συμμετοχές και επενδύσεις. Ωστόσο η κύρια λειτουργία της έγκειται στον δανεισμό (χορηγήσεις και καταθέσεις).

1.4 Ιστορική αναδρομή

Αν και πολλές από τις τραπεζικές πράξεις έχουν την καταγωγή τους σε πανάρχαιες εποχές όπως στην αρχαία Βαβυλώνα, οι πρώτες πραγματικές τραπεζικές εργασίες μπορούν να εντοπιστούν στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό με τους «τραπεζίτες» και στο ρωμαϊκό με τους «argentarii», οι οποίοι δέχονταν καταθέσεις και χορηγούσαν δάνεια, ενώ παράλληλα εκτελούσαν πληρωμές και για λογαριασμό τρίτων. Ο όρος «τράπεζα» προέρχεται από το «τραπέζι» («τράπεζα» στα αρχαία ελληνικά) ή τον «πάγκο» (εξ ου και οι λατινογενείς όροι banca, banque, bank) που χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι «τραπεζίτες» για να προσφέρουν τις διαμεσολαβητικές υπηρεσίες τους στους πελάτες τους.

Τέτοιες απλές τράπεζες υπήρχαν ήδη στην αρχαία Αθήνα, προσφέροντας κυρίως υπηρεσίες ανταλλαγής διαφόρων νομισμάτων αλλά και πιστώσεις για τη χρηματοδότηση του τότε «διεθνούς εμπορίου». Μετά την πτώση της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας οι πείρα των τραπεζικών χάθηκε μαζί με τους τραπεζίτες. Οι επόμενες μορφές τραπεζικών συναλλαγών εμφανίζονται στο Μεσαίωνα όπου οι αργυραμοιβοί, οι χρυσοχόοι και οι έμποροι δέχονταν καταθέσεις για τις οποίες εξέδιδαν πιστοποιητικά – βεβαιώσεις. Το 18^ο αιώνα στην Αγγλία οι αποδείξεις κατάθεσης για σταθερά ποσά αποτέλεσαν τα πρώτα τραπεζογραμμάτια.

Έτσι σιγά - σιγά με την ανταλλαγή των τραπεζογραμματίων, οι τράπεζες άρχισαν να αποκτούν τον ρόλο που κατέχουν σήμερα στην σύγχρονη οικονομία. Ειδικότερα στην περίοδο της Αναγέννησης εμφανίστηκαν οι πρώτες οργανωμένες τράπεζες(στην Ιταλία και στη Φλάνδρα), καλύπτοντας ένα ευρύτερο φάσμα εργασιών, προετοιμάζοντας τη σύγχρονη έννοια της τράπεζας ως πιστωτικό ίδρυμα που απευθύνεται (και εξυπηρετεί) καταθέτες και επιχειρήσεις.

1.4.1 Ιστορική αναδρομή των Ελληνικών τραπεζών

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα ξεκίνησε τη λειτουργία του σχεδόν ταυτόχρονα με τη δημιουργία του νεοσύστατου Ελληνικού κράτους. Το 1841 ιδρύθηκε η πρώτη Ελληνική εμπορική τράπεζα, η Εθνική τράπεζα της Ελλάδος, και με το πέρασμα του χρόνου η τάση αυτή συνεχίστηκε και νέες τράπεζες δημιουργήθηκαν. Το 1928 η Εθνική τράπεζα της Ελλάδος μετασχηματίστηκε στην κεντρική τράπεζα της χώρας. Τη δεκαετία του 1920, όπου η οικονομία ήταν σε άνθιση πραγματοποιήθηκε η δημιουργία πολλών νέων τραπεζών, οι περισσότερες από τις οποίες δεν επιβίωσαν εξαιτίας της οικονομικής κρίσης του 1930.

Στη μεταπολεμική περίοδο το τραπεζικό σύστημα “στρατεύθηκε” με τη γενική απαίτηση εκείνης της εποχής για βιομηχανική και οικονομική ανάπτυξη. Όπως και στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών, υπήρχε κρατικός παρεμβατισμός, όπου ετέθη το πλαίσιο λειτουργίας στον τραπεζικό τομέα, καθώς επίσης ποιοτικοί και ποσοτικοί έλεγχοι με στόχο την παροχή πιστώσεων με χαμηλό επιτόκιο για επενδύσεις κυρίως στον τομέα της βιομηχανίας.

Το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα στα τέλη της δεκαετίας του 80 παρουσιάζεται υποανάπτυκτο, αφού η συμβολή του στο Α.Ε.Π της χώρας είναι μικρότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο των ευρωπαϊκών χωρών. Τα χαρακτηριστικά που διαφοροποιούν το Ελληνικό τραπεζικό σύστημα είναι κυρίως τα εξής:

- I. Βασικό σημείο αναφοράς είναι ο υψηλός βαθμός συγκέντρωσης και η κυριαρχία των τραπεζών του δημοσίου τομέα,
- II. Το ποσοστό των κεφαλαίων που παρακρατείτε από την Τράπεζα της Ελλάδος ως δεσμεύσεις , καθώς και τα χρήματα που παραμένουν στο ταμείο των τραπεζών , είναι πολύ υψηλό σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε.
- III. Οι χορηγήσεις δανείων ήταν από της χαμηλότερες στην Ε.Ε., ενώ αντίθετα οι επενδύσεις σε χρεόγραφα αποσπούσαν ένα πολύ σημαντικό κομμάτι των εργασιών των Ελληνικών τραπεζών , παρόλο που η κεφαλαιαγορά στη Ελλάδα δεν ήταν συγκρίσιμη με την αντίστοιχη ευρωπαϊκή. Το γεγονός αυτό εξηγείται , αν ληφθεί υπόψη ότι οι εμπορικές τράπεζες είχαν την υποχρέωση να τοποθετούν ένα πολύ σημαντικό μερίδιο των κεφαλαίων τους σε τίτλους του δημοσίου.

IV. Η διαφορά ανάμεσα στα επιτόκια χορηγήσεων και καταθέσεων ήταν από τις υψηλότερες της Ευρώπης , ωστόσο τα έσοδα από, τέτοιου είδους δραστηριότητες ήταν περιορισμένα, αφού το ποσό των δανείων που διατέθηκε ήταν περιορισμένο.

V. Το τραπεζικό σύστημα στην Ελλάδα παρουσίαζε υψηλότερο λειτουργικό κόστος σε σύγκριση με τις χώρες τις Ε.Ε., το οποίο οφειλόταν κυρίως στις υψηλές δαπάνες για την πληρωμή των εργατικών μισθών, ενώ την μερίδα του λέοντος του λειτουργικού κόστους στην Ε.Ε. κατέχουν δαπάνες για την απόκτηση τεχνολογικών καινοτομιών. Εντούτοις, οι ελληνικές τράπεζες παρουσίαζαν υψηλότερη κερδοφορία, κάτι που φανερώνει την έλλειψη του ανταγωνισμού και την άσκηση μονοπωλιακής δύναμης από την πλευρά των τραπεζών.

VI. Το ποσό των κεφαλαίων που τοποθετούνταν στη διατραπεζική αγορά ήταν εξαιρετικά χαμηλό σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ε.Ε.

Ο αυστηρός εναγκαλισμός του τραπεζικού συστήματος από το κράτος που εκφραζόταν με τη μορφή ποικίλων περιορισμών οδήγησε σε αυξημένη αναποτελεσματικότητα του τραπεζικού συστήματος, καθώς και σε μη αποτελεσματική διάχυση των πόρων στην ελληνική κοινωνία υπονομεύοντας την περαιτέρω ανάπτυξή της. Ωστόσο, η κινησιουργός δύναμη για την εφαρμογή της αποκανονικοποίησης υπήρξε η ενδεχόμενη συμμετοχή της Ελλάδας, ως πλήρους μέλους στη νομισματική ενοποίηση και η απορρέουσα από αυτή εναρμόνιση με την κοινοτική νομοθεσία που επέβαλε την κατάργηση των περιορισμών.

Συγκεκριμένα:

1. Δίνεται πλέον η ελευθερία στις τράπεζες να ρυθμίζουν μόνες τους το ύψος των επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων, όπως επίσης καταργείται και η επιδότηση για ορισμένες μορφές δανείων (π.χ. δάνεια προορισμένα για τη βιοτεχνία).

2. Η υποχρέωση των εμπορικών τραπεζών να τοποθετούν ένα μεγάλο μέρος των κεφαλαίων τους σε χαμηλότοκους τίτλους του δημοσίου σταδιακά μειώθηκε, ώσπου καταργήθηκε ολοκληρωτικά το 1993. Επίσης, δεν ισχύει η “υποχρεωτική” δανειοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, ενώ από το 1994 δίνεται στις εμπορικές τράπεζες το δικαίωμα μετατροπής των βραχυχρόνιων απαιτήσεών τους έναντι του δημοσίου σε μακροχρόνιες.

3. Οι εμπορικές τράπεζες έχουν τη δυνατότητα να έχουν το ρόλο του αναδόχου (underwriting) στη χρηματοοικονομική αγορά, όπως επίσης και να αγοράζουν μετοχές εκτός τραπεζικού τομέα από τη χρηματοοικονομική αγορά.
4. Οι εμπορικές τράπεζες μπορούν ελεύθερα να προσφέρουν τα νέα τραπεζικά προϊόντα της αρεσκείας τους.
5. Από το 1993 καταργούνται οι περιορισμοί στη μεταφορά κεφαλαίων και για τους Έλληνες καταθέτες και για τις εμπορικές τράπεζες που τώρα έχουν τη δυνατότητα να δανείζονται απεριόριστη ποσότητα κεφαλαίων από το εξωτερικό με ευνοϊκότερους όρους εντείνοντας τον ανταγωνισμό. Από το 1997 η κεντρική τράπεζα αποκτά την ανεξαρτησία της από τη πολιτική εξουσία.

Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 με την απελευθέρωση του τραπεζικού συστήματος επτά νέες ιδιωτικές τράπεζες ιδρύθηκαν λόγω της προσδοκίας της αυξημένης κερδοφορίας, όπως επίσης και στις αρχές του 2000 προστέθηκαν και άλλες νέες τράπεζες.

Οι τράπεζες αυτές έχουν ως κύρια ασχολία δραστηριότητες, οι οποίες ήταν παραμελημένες από τους υπόλοιπους παίκτες (nicheplayers) συμβάλλοντας στην εξυγίανση του συστήματος.

Επιπροσθέτως, το περιθώριο ανάμεσα στα επιτόκια καταθέσεων και χορηγήσεων από το 1999 και μετέπειτα έχει συρρικνωθεί σημαντικά. Ο κίνδυνος δανεισμού είναι μεγαλύτερος στην Ελλάδα και συνεπώς και το ασφάλιστρο κινδύνου (riskpremium) είναι υψηλότερο.

Τα νέα τραπεζικά προϊόντα είναι τα αμοιβαία κεφάλαια, το Leasing, Factoring, Forfeiting, CreditCards κ.α.

1.5 Τα είδη των τραπεζών

Υπάρχουν διάφορα είδη τραπεζών:

- **Κεντρική Τράπεζα:** Είναι υπεύθυνη για τη νομισματική πολιτική και μπορεί να είναι ο δανειστής της τελευταίας λύσης σε περίπτωση κρίσης. Χρεώνεται συχνά με τον έλεγχο της διάθεσης χρήματος, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης νομίσματος. Παραδείγματα κεντρικών τραπεζών είναι η Τράπεζα της Ελλάδος και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.
- **Εμπορική Τράπεζα:** Είναι ο όρος που χρησιμοποιείται για μια κανονική τράπεζα για να τη διακρίνει από μια τράπεζα επενδύσεων. Μιας και αυτές οι δύο δεν είναι

πλέον υποχρεωτικό να λειτουργούν κάτω από χωριστή ιδιοκτησία, ορισμένοι χρησιμοποιούν τον όρο "εμπορική τράπεζα" για να αναφερθούν σε μια τράπεζα ή ένα τμήμα τράπεζας που ασχολείται με επιχειρήσεις οιασδήποτε μορφής αλλά και με τους ιδιώτες επενδυτές - καταθέτες.

- **Επενδυτική Τράπεζα:** Μετέχει με δικά της κεφάλαια σε άλλες επιχειρήσεις με σκοπό να βοηθήσει στην ανάπτυξη τους αποσκοπώντας στην απόσπαση (αναλογικού ως προς το ποσοστό συμμετοχής της στα κεφάλαια της εταιρίας) μεριδίου από τα κέρδη της. Χρηματοδοτεί επιχειρήσεις με σκοπό την επέκταση-ανάπτυξη τους, χρηματοδοτεί μεγάλα έργα υποδομών , κ.λπ.
- **Τράπεζα Κοινοτικής Ανάπτυξης:** Κυρίως διαχειρίζονται κεφάλαια που προορίζονται να επενδυθούν σε χώρες με σκοπό την ανάπτυξη συγκεκριμένων κλάδων οικονομίας. Τα κεφάλαια προέρχονται κυρίως από ιδρύματα όπως π.χ. η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, με σκοπό την ανάπτυξη χωρών-μελών της ευρωζώνης
- **Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο:** Είναι ταμιευτήρια που συνδέονται με τα εθνικά ταχυδρομικά συστήματα. Η Ιαπωνία και η Γερμανία είναι παραδείγματα των χωρών με τα προεξέχοντα ταχυδρομικά ταμιευτήρια. Σκοπός τους είναι η συλλογή των καταθέσεων κυρίως των ιδιωτών .
- **CorporateBanking:** Το CorporateBanking είναι κυρίως τμήμα των μεγάλων εμπορικών τραπεζών και έχει ως αντικείμενο την διαχείριση των διαθέσιμων πελατών (ιδιωτών ή εταιριών) με υψηλή οικονομική επιφάνεια .
- **Συνεταιριστικές:** Οι συνεταιριστικές τράπεζες αποτελούν πρωτοβουλίες τοπικού κυρίως χαρακτήρα με σκοπό την ενίσχυση των επιχειρήσεων της τοπικής κοινωνίας στην οποία δραστηριοποιούνται π.χ. των τοπικών παραγωγών γεωργικών προϊόντων

1.6 Το τραπεζικό δίκαιο

Το Τραπεζικό Δίκαιο που αποτελεί κλάδο του Εμπορικού Δικαίου ορίζει ως απαραίτητο κεφάλαιο για την σύσταση μίας τράπεζας τα 18.000.000. Επίσης η νομική μορφή της τράπεζας είναι η Ανώνυμη Εταιρία κατά αναγκαστικό δίκαιο εκτός από τις πιο σπάνιες περιπτώσεις των συνεταιριστικών τραπεζών. Όλες οι τράπεζες είναι υποχρεωμένες από το νόμο να διατηρούν ένα αποθεματικό δηλαδή ένα ποσοστό των χρημάτων που δέχονται ως καταθέσεις δεν δύνανται να το χορηγήσουν ως δάνεια

για λόγους ασφαλείας (για την κάλυψη υπέρμετρων αναλήψεων των πελατών της και την αποφυγή έκτακτων περιπτώσεων έλλειψης ρευστότητας).

Οι τράπεζες όμως δεν είναι ανεξέλεγκτες στον καθορισμό των επιτοκίων και της πολιτικής των χορηγήσεων και καταθέσεων τους. Λόγω της πολύ μεγάλης ισχύος τους, οι γενικές κατευθύνσεις δίνονται από διατάξεις και νόμους καθώς και από την Κεντρική Τράπεζα της χώρας

✓ Αμοιβαία Κεφάλαια

1. Τα Αμοιβαία Κεφάλαια (ΑΚ) αποτελούν ένα θεσμό συγκέντρωσης κεφαλαίων από μεγάλο αριθμό αποταμιευτών που τοποθετούνται ενιαία από εταιρείες διαχείρισης (ΑΕΔΑΚ) σε συγκεκριμένα χαρτοφυλάκια ανοικτού τύπου (openend), σε ανταπόκριση στους στόχους και τις προτιμήσεις των επενδυτών. Στην Αγγλία είναι γνωστά ως unittrusts. Τα Αμοιβαία Κεφάλαια δεν δίνουν τόκο ούτε έχουν προκαθορισμένες αποδόσεις. Η απόδοση για τον μεριδιούχο είναι η διαφορά που μπορεί να δημιουργηθεί ανάμεσα στο κεφάλαιο επένδυσης και στην αποτίμηση αυτής σε χρονική διάρκεια.
2. Τα Αμοιβαία Κεφάλαια (Mutualfunds) παρέχουν στους αποταμιευτές/επενδυτές μια εναλλακτική δυνατότητα αγοράς έτοιμων χαρτοφυλακίων, αντί οι ίδιοι να προβαίνουν στη διαμόρφωση των ατομικών τους χαρτοφυλακίων. Τα ΑΚ σημείωσαν ραγδαία επέκταση στη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου σε διεθνές επίπεδο, ώστε να αποτελέσουν βασικό άξονα των εξελίξεων στις αναπτυγμένες χρηματιστηριακά χώρες του κόσμου. Ειδικότερα, τα ΑΚ προσφέρουν μια σειρά πλεονεκτημάτων στους ατομικούς επενδυτές, λόγω οργάνωσης, τεχνικοοικονομικής συγκρότησης και εμπειρίας, ώστε να επιτυγχάνονται σχετικά αποδεκτές αποδόσεις για τους επενδυτές.

✓ Πιστωτικές Συνεταιριστικές Ενώσεις

- ο Σύμφωνα με τον ορισμό που δόθηκε στο παγκόσμιο συνέδριο συνεταιριστικών οργανώσεων στο Μάντσεστερ της Αγγλίας το 1995 : «Συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους, διαμέσου μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης». Ο όρος αυτός αναπτύχθηκε ιδιαίτερα

κατά τον 19^ο αιώνα όπου και εξελίχθηκε ως ιδεολογία και ως κίνημα με κοινωνικό και οικονομικό περιεχόμενο αποβλέποντας κυρίως τις ασθενέστερες τάξεις των εργαζομένων για την ικανοποιητικότερη αντιμετώπιση των διαφορών συχνά αναφουομένων αυθαιρεσιών του άκρατου κεφαλαιοκρατισμού. Η ελευθερία της συγκρότησης συνεταιρισμού για την επιδίωξη νόμιμων σκοπών θεμελιώνεται στα συντάγματα όλων των φιλελεύθερων και δημοκρατικών πολιτειών (δικαίωμα του «συνεταιρίζεσθαι»).

- ✓ Συνταξιοδοτικά αμοιβαία κεφάλαια
- ✓ Ασφαλιστικές εταιρείες
- ✓ Τοκογλύφοι

1.7 Τα χαρακτηριστικά του τραπεζικού συστήματος

Το χρηματοπιστωτικό σύστημα είναι ένα οικονομικό σύστημα βασισμένο στο χρήμα και αποτελεί τον διαμεσολαβητή στην ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών. Φέρνει σε επαφή τους αποταμιευτές με τους επενδυτές, δηλαδή μεταφέρει την αγοραστική δύναμη από τις οικονομικές μονάδες που παρουσιάζουν πιστωτικό υπόλοιπο προς αυτές με χρεωστικό υπόλοιπο. Περιλαμβάνει δύο βασικά υποσυστήματα, τις χρηματοπιστωτικές αγορές και τους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς τα οποία και θα αναλυθούν παρακάτω.

Το τραπεζικό σύστημα αποτελεί την καρδιά του χρηματοπιστωτικού συστήματος μιας χώρας. Σε αυτό εντάσσονται οργανισμοί που κατέχουν τον ρόλο του διαμεσολαβητή ανάμεσα σε αποταμιευτές και πιστούχους, εξασφαλίζοντας τον μετασχηματισμό της ρευστότητας . Το τραπεζικό σύστημα συμβάλλει στην ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας με την τόνωση της εγχώριας ζήτησης, την χρηματοδότηση δυναμικών κλάδων της οικονομίας και καινοτόμων επενδυτικών πρωτοβουλιών. Η αποτελεσματικότητα της συμβολής του εξαρτάται από την ύπαρξη αξιόπιστου θεσμικού πλαισίου το οποίο ρυθμίζει την λειτουργία της κοινωνίας σε οικονομικό επίπεδο και στηρίζει τις αναπτυξιακές διαδικασίες. Το σύστημα αυτό αποτελείται από δύο είδη τραπεζών, την κεντρική τράπεζα και τις εμπορικές τράπεζες. Η Κεντρική τράπεζα αποτελεί τον συντονιστή των εγχώριων τραπεζών όσον αφορά την γενική πολιτική τους και έχει την δυνατότητα να ελέγχει τις εμπορικές τράπεζες.

Αναλυτικότερα η κεντρική τράπεζα:

- Οριοθετεί τα επιτόκια των τραπεζών μέσω του καθορισμού του επιτοκίου δανεισμού της, θέτοντας έτσι κατευθυντήριες γραμμές για τις υπόλοιπες τράπεζες.
- Ελέγχει και μεταβάλλει την προσφορά εγχώριου χρήματος, με την έκδοση και την ρευστοποίηση ομολόγων ή με την εκτύπωση χρήματος σε επιθυμητά επίπεδα, σε αντιστοιχία με την εξέλιξη μακροοικονομικών μεγεθών της οικονομίας. Αυτό σημαίνει ότι η κεντρική τράπεζα είναι ένα από τα βασικά όργανα δημοσιονομικής πολιτικής.
- Διεξάγει έρευνες και μελέτες σχετικά με τον ιδιωτικό και επιχειρηματικό δανεισμό, με την στατιστική επεξεργασία των ευρημάτων και την διεξαγωγή πορισμάτων για την πορεία της οικονομίας του κράτους.
- Έχει την αρμοδιότητα του τραπεζίτη της κυβέρνησης, δηλαδή εγγυάται ότι η κυβέρνηση θα μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της όταν αντιμετωπίσει δημοσιονομικό έλλειμμα.

Οι εμπορικές τράπεζες συμμετέχουν στο χρηματοπιστωτικό σύστημα με σκοπό την ικανοποίηση των συναλλαγματικών αναγκών των καταναλωτών. Διαχειρίζονται με ορθολογικό τρόπο τα επίπεδα συναλλαγματικών διαθέσιμων κεφαλαίων, είτε επειδή επιδιώκουν το άριστο, είτε επειδή τους το επέβαλλε η κεντρική τράπεζα.

Αναλυτικότερα οι εμπορικές τράπεζες:

- Λειτουργούν ως μεσολαβητές μεταξύ των αποταμιευτών και των επενδυτών
- Επηρεάζουν την προσφορά του χρήματος.
- Είναι υποχρεωμένοι να κρατούν ένα ποσοστό, που καθορίζεται από την κεντρική τράπεζα, των καταθέσεων σε ρευστά διαθέσιμα και δανείζουν το υπόλοιπο τους.

Θεσμικοί επενδυτές

Οι θεσμικοί επενδυτές είναι οργανισμοί που έχουν μαζεμένα τεράστια ποσά χρημάτων και τα επενδύουν σε επιχειρήσεις είτε αγοράζοντας μετοχές στο χρηματιστήριο είτε με άλλα επενδυτικά προϊόντα. Θεσμικοί επενδυτές μπορεί να είναι τράπεζες, εταιρίες ασφαλειών, ταμεία συντάξεων, εταιρίες αμοιβαίων κεφαλαίων (mutualfunds) και ταμεία εξασφάλισης (hedgefunds). Οι θεσμικοί επενδυτές αποκτούν ουσιαστικά κεφάλαιο από τις αποταμιεύσεις και από τις πιστώσεις των πελατών της.

Οι εταιρίες επενδύσεων κρατούν ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε πολλές επιχειρήσεις με σκοπό εάν μια επιχείρηση στην οποία έχουν επενδύσει πτωχέψει να αποτελεί μικρό μερίδιο του χαρτοφυλακίου της. Επιπλέον οι θεσμικοί

επενδυτές έχουν μεγάλη επιρροή στην διοίκηση των επιχειρήσεων στις οποίες έχουν επενδύσει επειδή συχνά λόγω του μεγάλου αριθμού μετοχών που αγοράζουν έχουν δικαίωμα ψήφου στο διοικητικό συμβούλιο. Έτσι μπορούν να ελέγξουν πολλές επιχειρήσεις. Επίσης επειδή έχουν την ελευθερία να αγοράζουν και να πουλάνε μαζικές ποσότητες μετοχών μπορούν να επηρεάσουν το ποια επιχείρηση θα συνεχίσει να λειτουργεί κερδοφόρα και ποια θα αναγκαστεί να κλείσει ή να αναζητήσει αγοραστή.

Αναλυτικότερα οι εταιρίες αμοιβαίων κεφαλαίων και τα ταμεία εξασφάλισης:

- Συγκεντρώνουν κεφάλαια από διάφορους επενδυτές και δημιουργούν μια ενιαία επένδυση υπό κοινή διαχείριση.
- Οι επενδυτές έχουν το δικαίωμα να ρευστοποιήσουν ανά πάσα στιγμή και να συμμετέχουν στα κέρδη / ζημίες ανάλογα με το ποσοστό που έχουν τοποθετήσει.

Η διαφορά τους είναι ότι στα ταμεία εξασφάλισης υπάρχουν δύο τύποι επενδύσεων, η ανοικτού και η κλειστού τύπου. Στις ανοικτού τύπου υπάρχει ένα κατώτατο όριο επένδυσης, το οποίο είναι και πολύ υψηλό, ενώ στις κλειστού τύπου οι συμμετέχοντες επιλέγονται από τον διαχειριστή.

1.8 Κριτική στη σχέση με την οικονομική ανάπτυξη

Υπό το πρίσμα του μεγάλωματος της κερδοφορίας, οι απόψεις των οικονομολόγων για τη σημαντικότητα της σχέσης μεταξύ χρηματοπιστωτικού συστήματος και οικονομικής ανάπτυξης διαφέρουν:

- Ορισμένοι υποστηρίζουν τη σημαντικότητα της σχέσης εκτιμώντας πως οι διαμεσολαβητές επιλέγουν και προωθούν μόνο τις πλέον κερδοφόρες επιχειρήσεις διευκολύνοντας την αναπτυξιακή διαδικασία.
- Άλλοι υποστηρίζουν πως για να προχωρήσει η οικονομική ανάπτυξη πρέπει πρώτα οι επιχειρήσεις να προχωρούν και η χρηματοδότηση να ακολουθεί, υποστηρίζοντας και πάλι πως ο χρηματοπιστωτικός θεσμός σχετίζεται θετικά με την οικονομική ανάπτυξη.
- Κάποιοι θεωρούν πως κακώς δίνεται αξία στο ρόλο του νομισματικού παράγοντα στην οικονομική ανάπτυξη.
- Κάποιοι, τέλος, εκφράζουν συχνά αμφιβολίες ως προς το ρόλο που τελικά προκύπτει να έχει το χρηματοπιστωτικό σύστημα στην οικονομική ανάπτυξη.

Οι τράπεζες μετά την κρίση: προς συστηματικότερη εποπτεία; ακριβότερα δάνεια στο άμεσο μέλλον.

Η χρηματοοικονομική κρίση που ξεκίνησε από το τραπεζικό σύστημα στις Η.Π.Α. και επεκτάθηκε στην παγκόσμια πραγματική οικονομία δεν έχει ολοκληρώσει τον κύκλο της και οι οικονομίες όλων των χωρών, όπως και η δική μας, πληρώνουν βαρύτατο τίμημα για την ανεξέλεγκτη ανάπτυξη του χρηματοπιστωτικού συστήματος σε τομείς αδιαφανείς και χωρίς εποπτεία.

Τα αίτια της σημερινής κρίσης θα πρέπει να τα αναζητήσουμε στην μεγάλη χρηματιστηριακή κρίση του 2000-2002, όπου σημειώθηκε μετακίνηση κεφαλαίων από τις μετοχικές επενδύσεις. Τα κεφάλαια αυτά βρήκαν πρόσφορο έδαφος στα προϊόντα εγγυημένου κεφαλαίου, σε σύνθετα χρηματοοικονομικά προϊόντα και στην αγορά ακινήτων, καθώς στις Η.Π.Α. υπήρχε ένα είδος πολιτικής βούλησης η ικανοποίηση των στεγαστικών αναγκών των οικονομικά ασθενέστερων στρωμάτων να υλοποιηθεί μέσω του τραπεζικού συστήματος, χρησιμοποιήθηκε δηλαδή η αγορά για την κάλυψη μια κοινωνικής ανάγκης. Διαμορφώθηκε ένα περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων, στο οποίο οι τράπεζες χορήγησαν αφειδώς δάνεια μειωμένης εξασφάλισης, φθηνά δηλαδή στεγαστικά δάνεια σε φτωχότερες ομάδες, με εχέγγυο την αξία του ακινήτου. Επιπλέον προχώρησαν στην έκδοση ομολόγων που αφενός η πώληση τους έφερνε ρευστότητα για τη χορήγηση νέων δανείων και αφετέρου αφαιρούσε τον κίνδυνο από τα στοιχεία του ισολογισμού τους.

Τα ομόλογα, που ξεκίνησαν ως μια απλή μορφή τιτλοποίησης εξελίχθηκαν σε πολύπλοκα και σύνθετα προϊόντα, που χαρακτηρίστηκαν από αδιαφάνεια και υψηλότερη επιτήδευση. Τα γνωρίσαμε όλοι πρόσφατα με την ονομασία που τους προσδόθηκε μετά την κρίση ως τοξικά ομόλογα.

Η διαπραγμάτευση τους σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, είχε ως αποτέλεσμα τα ομόλογα αυτά να φύγουν από τα σύνορα των Η.Π.Α και να βρεθούν στα χαρτοφυλάκια αρκετών ευρωπαϊκών τραπεζών αλλά και στα χέρια ιδιωτών σε πάρα πολλές χώρες. Κοινή πεποίθηση ήταν ότι τα προϊόντα αυτά αξιολογήθηκαν ορθά από τους οίκους αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, τις εταιρείες που δημοσιοποιούν εκθέσεις και για τα ελληνικά ομόλογα- πεποίθηση που διαψεύστηκε από τα γεγονότα και επέφερε βαρύ πλήγμα στην αξιοπιστία τους.

Η αγορά των τοξικών ομολόγων δημιουργήθηκε κατά κύριο λόγο από τις επενδυτικές τράπεζες, που έχουν σημαντική συμμετοχή στην δημιουργία της κρίσης, καθώς

ξέφυγαν από τις παραδοσιακές εργασίες τους-την παροχή συμβουλών- και προχώρησαν στην δημιουργία και απόκτηση των τοξικών ομολόγων.

Η διοχέτευση ρευστότητας από την Κίνα και η αναζήτηση κερδών από τις τράπεζες στις Η.Π.Α., καθώς η οργανική κερδοφορία τους είχε κορεσθεί, οδήγησαν στην αναζήτηση κερδών και στην αγορά αυτή. Δημιουργήθηκε λοιπόν μια ευφορία, καθώς ήταν διάχυτη η αντίληψη ότι το σύστημα λειτουργούσε σωστά, η αξία των ακινήτων αλλά και τα περίπλοκα προϊόντα μείωναν τους κινδύνους, ενώ ιδιαίτερα ελκυστικά ήταν και τα κέρδη που καταγραφότανε. Να σημειωθεί ότι κυρίως οι επενδυτικές τράπεζες και τα hedgefunds χρησιμοποιούσαν κατά κύριο λόγο δανειακά κεφάλαια, με αποτέλεσμα την υψηλή μόχλευση (δανεισμό σε μια ελεύθερη απόδοση του αγγλικού όρου leverage) του συστήματος.

Δημιουργήθηκε ένα οικοδόμημα, που χτίστηκε στις Η.Π.Α αλλά λόγω της παγκοσμιοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος, επεκτάθηκε διεθνώς. Σημαντικό κομμάτι των δραστηριοτήτων του όπως ήταν οι επενδυτικές τράπεζες, οι οίκοι αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, και οι συναλλαγές τμήματος του τραπεζικού τομέα σε offshorecenters, βρισκόταν εκτός θεσμικού ελέγχου και εποπτείας, με αποτέλεσμα να σημειωθεί μια ασυμμετρία ανάπτυξης του χρηματοπιστωτικού συστήματος και της εποπτείας του.

Η αδυναμία αποπληρωμής των στεγαστικών δανείων υπήρξε ο καταλύτης για να ξεσπάσει η κρίση και να αναδείξει μια μορφή κινδύνου που είχε υποτιμηθεί, αυτή του συστημικού κινδύνου. Πρόκειται για τον κίνδυνο που διαχέεται στη δομή του συστήματος και ο οποίος μπορεί να οδηγήσει σε φαινόμενα ντόμινο. Επιπλέον η κρίση από τις διακριτές εκφάνσεις της στο τραπεζικό σύστημα, πέρασε στην πραγματική οικονομία, με τις εθνικές οικονομίες να βιώνουν το φάσμα της ύφεσης.

Οι δράσεις για την αντιμετώπιση της κρίσης συνίστανται σε δύο επίπεδα. Το πρώτο αφορά τις παρεμβάσεις των κυβερνήσεων για τη στήριξη των οικονομιών τους και το δεύτερο τις πρωτοβουλίες για τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις και την καλύτερη εποπτεία του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος.

Ανοίγει λοιπόν ο διάλογος για το τι θα γίνει την επόμενη μέρα. Σε αυτό το επίπεδο οι αντιπαραθέσεις είναι έντονες, καθώς καταγράφονται συγκρούσεις τόσο ανάμεσα στα κράτη μέλη των G 20 ,όσο και ανάμεσα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα και στις πολιτικές δυνάμεις. Οι τράπεζες υποστηρίζουν την αναμόρφωση του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου κανόνων και εποπτείας, ενώ στους κόλπους των κυβερνήσεων, εποπτικών οργανισμών και της επιστημονικής κοινότητας καταθέτονται απόψεις για

τη δημιουργία μιας νέας αρχιτεκτονικής του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος. Κοινή βάση αποδοχής σε αυτή την σύγκρουση είναι η ανάγκη εφαρμογής σε παγκόσμιο επίπεδο των όποιων μέτρων ληφθούν για να διασφαλίζονται οι ίσοι όροι του ανταγωνισμού.

Αν και έχουμε βρεθεί σε ένα στάδιο όπου έχουν καταγραφεί τα αίτια που οδήγησαν στην κρίση, αναδεικνύοντας την ελλιπή εποπτεία, τον συντονισμό της και την ανυπαρξία ενός ενιαίου εποπτικού οργάνου που θα καλύπτει συνολικά το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα, οι συζητήσεις για τα μέτρα που θα ληφθούν σε σχέση με τους νέους κανόνες και την εποπτεία δεν έχουν καταλήξει σε συγκεκριμένη πρόταση ,προκαλώντας αρνητική κριτική που συνοψίζεται στην κωλυσιεργία και ίσως την αδράνεια. Τα μέτρα που βρίσκονται στο επίκεντρο του διαλόγου αφορούν την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών, την απεικόνιση των κερδών στον ισολογισμό τους, την επιβολή ενός φόρου επί των συναλλαγών, την οικοδόμηση ενός πιο οργανωμένου και συντονισμένου εποπτικού περιβάλλοντος, τον αναβαθμισμένο ρόλο του Financial Stability Board (FSB), τους αυστηρότερους κανόνες ρυθμιστικής παρέμβασης και εποπτείας για τα τραπεζικά ιδρύματα που θα χαρακτηρισθούν ως συστημικά σημαντικά. Η Ε.Ε.

επέδειξε γρηγορότερα ανακλαστικά, καθώς έχει προχωρήσει στην ανάληψη πρωτοβουλιών για την αποτελεσματικότερη λειτουργία και εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος στην εσωτερική αγορά της. Αντιδράσεις βέβαια εκφράζονται και από τους ευρωπαϊούς τραπεζίτες, κατά κύριο λόγο όσον αφορά την αύξηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων –όπως δρομολογείται διεθνώς – και την λογιστική απεικόνιση των κερδών, ενώ επισημαίνουν την ανάγκη διασφάλισης ίσων όρων ανταγωνισμού με τις Η.Π.Α . Προειδοποιούν ότι η υπερβολική ρύθμιση μπορεί να προκαλέσει ασφυξία στην αγορά, κυρίως όσον αφορά την χορήγηση δανείων προς τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις.

Αν και η μορφή της αρχιτεκτονικής του παγκόσμιου χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν έχει λάβει ξεκάθαρα χαρακτηριστικά εκτιμάται ότι με την ολοκλήρωση των διεθνών αλλά και των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών θα δημιουργηθεί ένα ασφαλέστερο περιβάλλον για τους δανειολήπτες , που θα μπορεί να μεταφραστεί σε φθηνότερα δάνεια, τουλάχιστον ως προς το βαθμό μείωσης του συστημικού κινδύνου στην διαμόρφωση του επιτοκίου.

Στο άμεσο μέλλον ,όμως οι δανειολήπτες βρίσκονται μπροστά σε έναν ανοδικό κύκλο επιτοκίων αλλά και σε μια περίοδο που η χορήγηση δανείων θα γίνεται με αυστηρότερα κριτήρια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

2.1 Τα είδη των επιχειρήσεων

- Ατομική Επιχείρηση
- Ομόρρυθμες Εταιρείες (Ο.Ε)
- Ετερόρρυθμες Εταιρείες (Ε.Ε)
- Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
- Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.)
- Συνεταιρισμοί
- Κοινωνική Επιχείρηση
- Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

➤ Ατομική Επιχείρηση

Η ατομική επιχείρηση δεν περιλαμβάνει εταίρους, αλλά ανήκει σε ένα αποκλειστικά άτομο, το οποίο μπορεί να εργάζεται μόνο του, ή και να απασχολεί υπαλλήλους.

Το κύριο πλεονέκτημα της Ατομικής Επιχείρησης είναι πως αποτελεί μία εξαιρετικά ευέλικτη μορφή επιχειρηματικής δραστηριότητας, καθώς ο επιχειρηματίας είναι σε θέση να ελέγχει κάθε τομέα της επιχείρησής του, να παίρνει ανεμπόδιστα αποφάσεις για το μέλλον της και να δρα γρήγορα και αποτελεσματικά. Τα μειονεκτήματα της Ατομικής Επιχείρησης αρχίζουν να φαίνονται όταν οι δραστηριότητες της επιχείρησης διευρύνονται, και οι αρμοδιότητες του επιχειρηματία απαιτούν όλο και περισσότερο χρόνο.

Στην περίπτωση λοιπόν που το μέγεθος της επιχείρησης είναι τέτοιο, ώστε να μην αρκεί ο επιχειρηματίας για να καλύψει τις ανάγκες, περνάμε σε εταιρικές μορφές επιχείρησης.

➤ Ομόρρυθμες Εταιρείες (Ο.Ε)

Την έννοια της ομόρρυθμης εταιρείας δίνει ο Εμπορικός Νόμος στα άρθρα 20-22 αυτού. Ειδικότερα το άρθρο 20 Ε.Ν. ορίζει: «Ομόρρυθμος (εταιρεία) είναι η συστασινομένη μεταξύ δύο ή και πολλών, σκοπών εχόντων να συν εμπορεύονται υπό επωνυμίαν εταιρικήν». Η επιστήμη και η νομολογία, καθώς και διάφορες άλλες διατάξεις με επιστέγασμα, τελικά, το άρθρο 784 του Αστικού Κώδικα, συμπλήρωσαν τον παραπάνω ορισμό, προσθέτοντας ότι η ομόρρυθμη εταιρεία έχει δική της νομική προσωπικότητα, διακεκριμένη από αυτήν των εταίρων της. Συνέπεια τούτου είναι ότι έχει δική της νομική ύπαρξη, επωνυμία, κατοικία (έδρα), ιθαγένεια και δική της περιουσία. Το άρθρο 741 Α.Κ. προσδιορίζει ότι η επιδίωξη του κοινού σκοπού της εταιρείας (που είναι ιδίως οικονομικός) γίνεται με κοινές εισφορές των εταίρων. Εξάλλου οι διατάξεις του Αστικού Κώδικα περί εταιρειών (άρθρα 741-784) αφορούν, βασικά, τις αστικές εταιρείες, επικουρικός, όμως, εφαρμόζονται και στις εμπορικές προσωπικές εταιρείες.

Όπως σημειώθηκε και παραπάνω, τόσο η ομόρρυθμη εταιρεία, όσο και η ετερόρρυθμη, έχουν δική τους νομική προσωπικότητα, δηλαδή, αποτελούν νομικά πρόσωπα. Η έναρξη της νομικής προσωπικότητας της προσωπικής εταιρείας επέρχεται με την κατά νόμον δημοσίευση του καταστατικού της στα ειδικά βιβλία του αρμόδιου πρωτοδικείου. Το πέρας δε αυτής επέρχεται από τη στιγμή που θα τελειώσει η εκκαθάριση της εταιρείας και η διανομή του καθαρού ενεργητικού στους πρώην εταίρους.

Η νομική προσωπικότητα της Ο.Ε. παραμένει αναλλοίωτη και όταν τροποποιηθεί το καταστατικό αυτής, εξακολουθεί δε και μέχρι το πέρας της εκκαθάρισεως για τις ανάγκες αυτής. Η ομόρρυθμη εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα με την κατά νόμο δημοσίευση του καταστατικού της (πριν τούτο συμβεί, δεν μπορεί να συμβάλλεται ούτε να γίνεται υποκείμενο δικαιωμάτων και σε περίπτωση που οι εταίροι της υπό σύσταση Ο.Ε. συνάψουν δικαιπραξίες με τρίτους — πριν τη δημοσίευση του καταστατικού της εταιρείας — γίνονται αυτοί (οι εταίροι) φορείς των σχετικών δικαιωμάτων, έστω και αν οι συναλλασσόμενοι απέβλεπαν στην εταιρεία).

Το γεγονός ότι η προσωπική εταιρεία αποτελεί νομικό πρόσωπο έχει ορισμένες νομικές συνέπειες, όπως: Έχει επωνυμία, κατοικία (έδρα), ιθαγένεια και όργανα (φυσικά πρόσωπα) που την εκπροσωπούν και διοικούν (διαχειρίζονται) τις εταιρικές υποθέσεις και την εταιρική περιουσία. Έδρα της εταιρείας (κατοικία) είναι ο τόπος, όπου λειτουργεί η διοίκηση (διαχειριστές) αυτής. Κατά των εκπροσώπων

(διαχειριστών) της προσωπικής εταιρείας μπορεί να διαταχθεί προσωπική κράτηση για απαιτήσεις εμπορικές ή από αδικοπραξία, σύμφωνα με το άρθρο 1047 § 3 του Κ. Πολ. Δικονομίας. Ακόμα, η εταιρεία έχει την ικανότητα να αποκτά κυριότητα επί κινητών και ακινήτων πραγμάτων, αλλά και άλλα δικαιώματα. Έτσι, έχει δική της περιουσία, διακεκριμένη από εκείνη των εταίρων αυτής. Τα ακίνητα της προσωπικής εταιρείας καταχωρούνται σε ειδική μερίδα του οικείου υποθηκοφυλακείου. Επίσης, η εταιρεία έχει δικαίωμα να επιδιώξει ικανοποίηση για ηθική βλάβη που υπέστη η προσωπικότητα της. Τέλος, η εταιρεία έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ως μέλος άλλης εταιρείας, οποιουδήποτε τύπου, και να παρίσταται στο δικαστήριο ως διάδικο μέρος, εκπροσωπούμενη από τους νόμιμους εκπροσώπους της.

Η ομόρρυθμη εταιρεία έχει την εμπορική ιδιότητα κατά το ουσιαστικό κριτήριο, δηλαδή, από τη δραστηριότητα που αναπτύσσει (εμπορικές πράξεις). Οι ομόρρυθμοι εταίροι τόσο των ομόρρυθμων όσο και των ετερορρυθμων εταιρειών είναι έμποροι. Ο ετερόρρυθμος εταίρος εμπορικής ετερορρυθμου εταιρείας δεν αποκτά την εμπορική ιδιότητα από μόνο το γεγονός της συμμετοχής του σ' αυτήν, αλλά η μεμονωμένη πράξη της συμμετοχής του είναι πράξη εμπορική.

Η ομόρρυθμη εταιρεία κρίνεται κατά το ουσιαστικό κριτήριο και συνεπώς αποκτά την εμπορική ιδιότητα. Οσάκις κατά το καταστατικό της σκοπό ενεργεί κυρίως και συνήθως εμπορικές πράξεις. Οι ομόρρυθμοι εταίροι αποκτούν την εμπορική ιδιότητα και επομένως υπόκεινται σε προσωπική κράτηση για τα χρέη της εταιρείας από μόνη τη συμμετοχή τους σ' αυτήν.

➤ Ετερόρρυθμες Εταιρείες (Ε.Ε)

Σύμφωνα με τα άρθρα 23 και 26 του Εμπορικού Νόμου ετερόρρυθμη εταιρεία είναι η συστατινόμενη μεταξύ ενός ή πολλών, αλληλεγγύως υπευθύνων και ενός ή πολλών συνεταίρων, απλών χρηματοδοτών, οι οποίοι ονομάζονται ετερόρρυθμοι και ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους. Χαρακτηριστικό στοιχείο, λοιπόν, της ετερόρρυθμης εταιρείας είναι η διαίρεση των εταίρων σε δύο κατηγορίες: τους ομόρρυθμους και τους ετερόρρυθμους.

Ομόρρυθμοι εταίροι

Η ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας είναι - όπως και στην ομόρρυθμη εταιρεία- αλληλέγγυα και απεριόριστη. Κάθε ομόρρυθμος εταίρος ευθύνεται μαζί με την εταιρεία και τους άλλους ομόρρυθμους εταίρους «εις ολόκληρόν» για τα χρέη της εταιρείας.

Ετερόρρυθμοι Εταίροι

Αντίθετα, ο κάθε ετερόρρυθμος εταίρος έχει περιορισμένη ευθύνη απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας, που δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό της εισφοράς του στην εταιρεία. Η ετερόρρυθμη εταιρεία έχει νομική προσωπικότητα και καταλέγεται μεταξύ των εμπορικών προσωπικών εταιρειών. Συνεπώς, έχει την εμπορική ιδιότητα, οι πράξεις της τεκμαίρεται ότι είναι εμπορικές, μπορεί να πτωχεύσει κλπ.

Στην ετερόρρυθμη εταιρεία εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις του Εμπορικού Νόμου (τόσο περί ετερόρρυθμης, όσο και περί ομόρρυθμης εταιρείας) και συμπληρωματικώς αυτές περί εταιρειών του Αστικού Κώδικα.

➤ Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση (άρθρο 3 § 1 Ν. 3190/55)0. Η Ε.Π.Ε, δηλαδή, είναι εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο. Όσον αφορά τα μέλη της Ε.Π.Ε., η θεωρία κατά πλειοψηφία, αλλά κυρίως η νομολογία, σχεδόν χωρίς εξαίρεση, δέχονται ότι αυτά, από μόνο το γεγονός της συμμετοχής τους στην εταιρεία, δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται ο εταίρος της Ε.Π.Ε. να έχει ενεργό συμμετοχή στις εργασίες της εταιρείας.

Ο νόμος δεν δίνει τον ορισμό της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, αφήνοντας, προφανώς, το έργο αυτό στην επιστήμη. Το άρθρο 1 του Ν. 3190/55, απλώς, προσπαθεί να περιγράψει — μάλλον ατελώς — την έννοια της Ε.Π.Ε. Βασιζόμενοι στις διατάξεις του Ν. 3190/55, μπορούμε να προσδιορίσουμε τα γενικά χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. Αποτελεί, ασφαλώς, νομικό πρόσωπο και κατά το άρθρο 3 του Ν. 3190/55 είναι εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο, έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση.

Στην Ε.Π.Ε., για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία· εν τούτοις, υπάρχει και παράλληλη ατομική ευθύνη των εταίρων για χρέη της Ε.Π.Ε. προς το δημόσιο και το Ι.Κ.Α., που καθιερώθηκε με το άρθρο 69 του Ν.Δ. 356/74 (Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων). Το εταιρικό κεφάλαιο είναι διαιρεμένο σε ίσα εταιρικά μερίδια, τα οποία, όμως, δεν επιτρέπεται να παρασταθούν με αξιόγραφα (όπως γίνεται, δηλαδή, με τις μετοχές της ανώνυμης εταιρείας).

Η σύσταση της Ε.Π.Ε. συνοδεύεται με δημοσίευση του καταστατικού στο αρμόδιο πρωτοδικείο και περιλήψεως αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν απαιτείται άδεια κάποιας αρχής (όπως στην ανώνυμη εταιρεία), αλλά νομοθετήθηκε (με το Π.Δ. 419/86) η καταχώρηση του καταστατικού στο μητρώο Ε.Π.Ε. Τα χαρακτηριστικά της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης εν μέρει μοιάζουν με εκείνα της ανώνυμης εταιρείας (π.χ. συνέλευση εταίρων, περιορισμένη ευθύνη μελών της εταιρείας κ.ο.κ.) και εν μέρει με εκείνα της προσωπικής εταιρείας (π.χ. ύπαρξη διαχειριστή αντί διοικητικού συμβουλίου). Μερικές φορές γίνεται συνδυασμός των χαρακτηριστικών προσωπικής και ανώνυμης εταιρείας, όπως στη λήψη αποφάσεων κατά τις συνελεύσεις των εταίρων που απαιτείται πλειοψηφία τόσο του εταιρικού κεφαλαίου, όσο και του όλου αριθμού των εταίρων.

Η Ε.Π.Ε. είναι ο εταιρικός τύπος που βρίσκεται ανάμεσα στην ανώνυμη και την προσωπική εταιρεία. Δεν έχει τα μειονεκτήματα της πρώτης (που είναι κεφαλαιουχική εταιρεία), όπως την ανάγκη μεγάλου κεφαλαίου και ακόμα τη μειωμένη επιρροή των μετόχων στη διοίκηση της εταιρείας. Δεν έχει ούτε το μέγα μειονέκτημα των προσωπικών εταιρειών, δηλαδή, το απεριόριστο της ευθύνης των ομόρρυθμων εταίρων.

➤ Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.)

Η Ανώνυμη εταιρεία είναι ένα νομικό πρόσωπο που έχει ως επί το πλείστον κερδοσκοπικό χαρακτήρα με κυριότερο πλεονέκτημα, οι συμμετέχοντες σ' αυτή (μέτοχοι) να ευθύνονται μόνο μέχρι το ύψος της συμμετοχής τους.

Οι προϋποθέσεις σύστασης της Α.Ε. είναι η κατάρτιση καταστατικού, η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου, η έγκριση του καταστατικού και η χορήγηση άδειας σύστασης της Α.Ε. από τη Διοίκηση καθώς και η τήρηση διατυπώσεων δημοσιότητας.

Το καταστατικό είναι το έγγραφο το οποίο περιέχει κατ' αρχάς τη σύμβαση της σύστασης της Α.Ε. Επίσης, το καταστατικό περιλαμβάνει τους όρους οργάνωσης

και λειτουργίας της Α.Ε. καθώς επίσης και τις συμβάσεις ανάληψης του μετοχικού κεφαλαίου. Τα πρόσωπα που συμβάλλονται για την σύσταση της Α.Ε. λέγονται ιδρυτές. Οι ιδρυτές πρέπει να είναι ενήλικοι και να έχουν την ικανότητα διενέργειας εμπορικών πράξεων. Επίσης, ιδρυτές Α.Ε. μπορεί εκτός από φυσικά πρόσωπα να είναι και νομικά πρόσωπα. Οι ιδρυτές πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο. Δεν επηρεάζει την σύσταση και τη λειτουργία της Α.Ε. το γεγονός της μετέπειτα συγκέντρωσης όλων των μετοχών σε ένα πρόσωπο. Το καταστατικό καταρτίζεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και κατά τη σύνταξή του πρέπει να παρίστανται οι ιδρυτές της Α.Ε. οι οποίοι και υπογράφουν. Οι ιδρυτές μπορούν να παρίστανται και με αντιπρόσωπο αρκεί να υπάρχει πληρεξουσιότητα με συμβολαιογραφικό έγγραφο. Επίσης, απαιτείται παράσταση δικηγόρου. Περιεχόμενο του καταστατικού Στο άρθρο 2 του Ν.2190/20 αναφέρεται το υποχρεωτικό περιεχόμενο του Καταστατικού.

➤ Συνεταιρισμοί

Συνεταιρισμός, σύμφωνα με τη Διεθνή Συνεταιριστική Συμμαχία, είναι μια: «αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεων τους, διαμέσου μιας συνιδιοκτήτης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης». Ο ορισμός δόθηκε στο παγκόσμιο συνέδριο συνεταιριστικών οργάνωσης στο Μάντσεστερ της Αγγλίας το 1995. Ο όρος αυτός αναπτύχθηκε ιδιαίτερα κατά τον 19ο αιώνα όπου και εξελίχθηκε ως ιδεολογία και ως κίνημα με κοινωνικό και οικονομικό περιεχόμενο αποβλέποντας κυρίως τις ασθενέστερες τάξεις των εργαζομένων για την ικανοποιητικότερη αντιμετώπιση των διαφόρων συχνά αναφωσμένων αυθαιρεσιών του άκρατου κεφαλαιοκρατισμού. Η ελευθερία της συγκρότησης συνεταιρισμού για την επιδίωξη νόμιμων σκοπών θεμελιώνεται στα συντάγματα όλων των φιλελεύθερων και δημοκρατικών πολιτειών (δικαίωμα του «συνεταιρίζεσθαι»).

➤ Κοινωνική Επιχείρηση

Με τον ν. 4019/2011 θεσπίστηκε ένας νέος τομέας επιχειρηματικής δραστηριοποίησης με έμφαση στην παράλληλη εξυπηρέτηση αναγκών του κοινωνικού συνόλου καθώς και την εναρμόνιση της εθνικής με την κοινοτική νομοθεσία. Στα πλαίσια αυτά ορίστηκε ο τομέας της Κοινωνικής Οικονομίας καθώς

και η νέα εταιρική μορφή, η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση. Παρακάτω παρουσιάζονται τα κύρια χαρακτηριστικά της νέα αυτής μορφής.

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση ως φορέας της Κοινωνικής Οικονομίας είναι αστικός συνεταιρισμός με κοινωνικό σκοπό και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. Τα μέλη της μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα (μόνο) είτε φυσικά και νομικά πρόσωπα. Τα μέλη της συμμετέχουν σε αυτήν με μια ψήφο, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν.

Κατηγορίες Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

α) Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης, οι οποίες αφορούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού. Ποσοστό 40% κατ' ελάχιστον των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού. Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης.

β) Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας, οι οποίες αφορούν στην παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού - προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις.

γ) Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού, οι οποίες αφορούν την παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης.

➤ Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία

Με τον ν. 4072/2012 (ΦΕΚ Α' 86) (Μέρος Δεύτερο - άρθρα 43-120) θεσπίστηκε νέα εταιρική μορφή, η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (ΙΚΕ). Ακολουθούν κάποιες βασικές πληροφορίες για τον νέο αυτό εταιρικό τύπο καθώς και πληροφορίες για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για τη σύστασή της.

Η Ι.Κ.Ε. είναι κεφαλαιουχική με νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική ακόμα και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Ευθύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της για τις εταιρικές υποχρεώσεις με εξαίρεση την ευθύνη που αναλαμβάνει πρωτογενώς ο εταίρος με εγγυητικές εισφορές (άρθρο 43 παρ. 2 & άρθρο 79). Βασικό της χαρακτηριστικό είναι ότι απαιτείται η συμμετοχή ενός τουλάχιστον εταίρου με τη λήψη τουλάχιστον ενός μεριδίου που αντιστοιχεί σε κεφαλαιακή εισφορά (άρθρο 77) αξίας τουλάχιστον 1 ευρώ. Ωστόσο, είναι δυνατή η συμμετοχή εταίρων και η λήψη μεριδίων και με άλλα είδη εισφορών: τις εξωκεφαλαιακές (άρθρο 78) και τις εγγυητικές (άρθρο 79) των οποίων η αξία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας. Δηλαδή στην περίπτωση που ο εταίρος αναλαμβάνει την εισφορά εγγύησης εναντίον δανείου ύψους 100.000,00 ευρώ τότε η αξία των μεριδίων που θα του αποδοθούν δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 75.000,00 ευρώ και αυτό το ποσό θα συμπεριληφθεί στον συνολικό εταιρικό κεφάλαιο.

Επιπλέον σημειώνονται τα εξής:

1. Η διάρκεια της εταιρείας είναι ορισμένου χρόνου και αν δεν ορίζεται η ακριβής διάρκεια στο καταστατικό ισχύει η δωδεκαετία, ενώ παράταση διάρκειας είναι δυνατή με απόφαση των εταίρων και αν η απόφαση αυτή δεν μνημονεύει το χρόνο θα ισχύει πάλι η δωδεκαετία.
2. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο άρθρο 79 του ν. 4072/2012, όπου προβλέπεται η ευθύνη του εταίρου που συμμετέχει με εγγυητική εισφορά ο οποίος και αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι των τρίτων να εξοφλήσει χρέη της εταιρείας μέχρι του ύψους της εισφοράς του.
3. Η δημοσιότητα της εταιρείας πραγματοποιείται είτε στην ιστοσελίδα της

επιχείρησης, η ανάπτυξη της οποίας κρίνεται υποχρεωτική, είτε στο Γ.Ε.ΜΗ. (Γενικό Εμπορικό Μητρώο), χωρίς να απαιτείται δημοσίευση στο ΦΕΚ/ΤΑΕ-ΕΠΕ & Γ.Ε.ΜΗ.

4. Συστήνεται και τροποποιείται με απλό ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο ελέγχεται από τις Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ. χωρίς να απαιτείται δηλαδή συμβολαιογραφικό έγγραφο εκτός από τις περιπτώσεις κατά τις οποίες προκύπτει ανάγκη λόγω εξωκεφαλαιακών εισφορών (π.χ. ακίνητα)

5. Η Ι.Κ.Ε. είναι εμπορική ακόμα και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι η εμπορική δραστηριότητα. Η Ι.Κ.Ε., δηλαδή, είναι εμπορική εταιρεία κατά το τυπικό κριτήριο. Όσον αφορά τα μέλη της Ι.Κ.Ε., αυτά από το γεγονός της συμμετοχής τους στην εταιρεία και μόνο, δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα. Για να συμβεί αυτό χρειάζεται ο εταίρος της Ι.Κ.Ε. να έχει ενεργό συμμετοχή στις εργασίες της εταιρείας (π.χ. διαχειριστής).

2.2 Το πρόβλημα της χρηματοδότησης στη σημερινή αγορά

Με την πάροδο των τελευταίων χρόνων παρατηρήθηκαν ριζικές αλλαγές στην αγορά χρήματος και κεφαλαίου σε εθνικό επίπεδο αλλά και σε διεθνές. Ο ρόλος, η δομή και η λειτουργία των τραπεζών άλλαξε λόγω των εξελίξεων στο διεθνή οικονομικό χώρο.

Οι ραγδαίες εξελίξεις στο Διεθνή τραπεζικό χώρο, οδήγησαν τις τράπεζες να προχωρήσουν σε αναδιάρθρωση της δομής τους και επανεξέταση των στόχων τους. Ο τραπεζικός ανταγωνισμός οξύνθηκε πράγμα που ώθησε τα τραπεζικά ιδρύματα στην αναζήτηση νέων αγορών και περισσότερο σύνθετων προϊόντων ενσωματώνοντας όμως υψηλότερο βαθμό κινδύνου.

Το κυριότερο πρόβλημα της υπό όρους χρηματοδότησης των τραπεζών, οφείλεται στην αύξηση του βαθμού κινδύνου στην αγορά. Οι κατηγορίες κινδύνου είναι οι εξής:

- Πιστωτικός κίνδυνος (credit risk)
- Κίνδυνος αγοράς (market risk)
- Ο κίνδυνος ρευστότητας (liquidityrisk)
- Λειτουργικός κίνδυνος (operational risk)

2.2.1 Πιστωτικός κίνδυνος (creditrisk)

Ο πιστωτικός κίνδυνος θεωρείται ο κατεξοχήν χρηματοοικονομικός κίνδυνος, στον οποίο εκτίθεται και οι πιστωτικοί οργανισμοί, αφού συνδέεται με τη βασική τους δραστηριότητα, τις χορηγήσεις.

Ο πιστωτικός κίνδυνος αναφέρεται στην πιθανότητα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συναλλάσσονται με το πιστωτικό οργανισμό, να παρουσιάσουν αδυναμία στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων τους, δηλαδή σχετίζεται άμεσα με τη πιστοληπτική ικανότητα των δανειζομένων.

Στη κατηγορία των πιστωτικών κινδύνων ανήκουν:

- Ο κίνδυνος αφερεγγυότητας ή αθέτησης (defaultrisk), όπου ο δανειζόμενος αδυνατεί να εξυπηρετήσει τις πληρωμές του δανείου του,
- Ο κίνδυνος χώρας (sovereignrisk), που συνδέεται με την αδυναμία αποπληρωμής δημοσίου χρέους, το βαθμό αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας από τους Διεθνείς εξειδικευμένους οργανισμούς, τις μακροοικονομικές επιδόσεις της και το πλαίσιο άσκησης νομισματικής και συναλλαγματικής πολιτικής,
- Ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενων (counterpartyrisk), που ορίζεται ως η αθέτηση των υποχρεώσεων, γενικά του αντισυμβαλλόμενου.

2.2.2 Κίνδυνος αγοράς (*marketrisk*)

Ο Κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος μείωσης της αξίας μιας επένδυσης εξαιτίας αλλαγών στους παράγοντες που διαμορφώνουν την αξία της αγοράς. Τέσσερις τυπικοί παράγοντες είναι:

- ο χρηματιστηριακός κίνδυνος ή ο κίνδυνος αλλαγής των τιμών των μετοχών
- ο κίνδυνος επιτοκίου ή ο κίνδυνος αλλαγής των επιτοκίων
- ο νομισματικός κίνδυνος ή ο κίνδυνος πως οι συναλλαγματικές ισοτιμίες θα αλλάξουν
- ο κίνδυνος εμπορευμάτων, δηλαδή ο κίνδυνος της αλλαγής τιμών των εμπορευμάτων

2.2.3 Κίνδυνος ρευστότητας (*liquidityrisk*)

Είναι ο κίνδυνος να αδυνατεί η επιχείρηση να προβεί σε άμεση ρευστοποίηση μιας επένδυσης στην τιμή ισορροπίας, λόγω έλλειψης αγοραστικού ενδιαφέροντος ή λόγω στενότητας οικονομικών πόρων.

2.2.4 Λειτουργικός κίνδυνος (*operationalrisk*)

Ο λειτουργικός κίνδυνος περιλαμβάνει κρυφούς κινδύνους που δεν εμπίπτουν στον κίνδυνο αγοράς ή τον πιστωτικό κίνδυνο όπως:

- Αποτυχίες που απορρέουν από ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό, διαδικασίες, και τεχνολογία
- Εξωτερικές απειλές που προκύπτουν από καταστροφικά γεγονότα

Σήμερα, περισσότερο από ποτέ, δίνεται έμφαση στον τρόπο με τον οποίο οι οργανισμοί του χρηματοπιστωτικού τομέα διαχειρίζονται τους κινδύνους που αναφέρθηκαν προηγουμένως, καθώς οι οργανισμοί αυτοί είναι υπόλογοι στους μετόχους, τις ρυθμιστικές αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους.

2.3 Πώς χρηματοδοτούν οι τράπεζες και βασικά κριτήρια

Όπως έχει αναφερθεί, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον των υπηρεσιών χρηματοδοτήσεων εστιάζεται στη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται προκειμένου να προσελκύνονται πελάτες και να χορηγούνται δάνεια, χωρίς να διακινδυνεύονται τα συμφέροντα της τράπεζας.

Η σύγχρονη τραπεζική τεχνική αλλά και ο έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των τραπεζών επιβάλλουν την απομάκρυνση από τον εναγκαλισμό των δανείων με εμπράγματα εξασφαλίσεις, που ίσχυε κατά το παρελθόν. Αποδείχθηκε, άλλωστε, ότι η τακτική αυτή, χωρίς να καλύπτει πάντοτε τις ζημιές από τα δάνεια, οδήγησε τις τράπεζες σε συσσώρευση ακινήτων και σε απασχόληση, για μεγάλο χρονικό διάστημα, κεφαλαίων τους που θα μπορούσαν να είχαν αξιοποιηθεί επιχειρηματικά.

Υπενθυμίζουμε ακόμη ότι τα πάγια στοιχεία των τραπεζών σταθμίζονται σε ποσοστό 100% κατά τον υπολογισμό του δείκτη φερεγγυότητας και επομένως η συσσώρευση τους απαιτεί κάλυψη με ίδια κεφάλαια.

Έτσι λοιπόν πριν από κάθε χρηματοδότηση απαιτείται γνώση των στοιχείων που εξετάζουμε και ουσιαστικός έλεγχος, προκειμένου να διαπιστώνεται η βιωσιμότητα της επιχείρησης, που είναι αναμφίβολα η πιο θετική εξασφάλιση για την τράπεζα. Εκτός από τον έλεγχο της βιωσιμότητας της επιχείρησης, οι τράπεζες, μέσω των ελέγχων που διενεργούν, καλούνται να απαντήσουν σε μία σειρά ερωτημάτων που θα μπορούσαν να συνοψίζονται στα εξής:

- **Θα δώσουμε το δάνειο?**
- **Εάν ναι, ποια θα είναι η μορφή του?**
- **Ποιο θα είναι το ύψος του?**
- **Ποια θα είναι η διάρκειά του?**
- **Ποιοι θα είναι οι όροι συνεργασίας με τον πελάτη?**
- **Τι εξασφαλίσεις θα πάρουμε?**

Τα κριτήρια που χρησιμοποιούν οι τράπεζες για να απαντήσουν στα παραπάνω ερωτήματα είναι δυνατόν να διακριθούν σε γενικού περιεχομένου, που έχουν στόχο να διαπιστώσουν τη γενικότερη κατάσταση της επιχείρησης και του κλάδου στον οποίο αυτή ανήκει, και ειδικά κριτήρια, που έχουν στόχο να προσδιορίσουν τους όρους της αιτούμενης χρηματοδότησης:

A) Κριτήρια γενικού περιεχομένου: 1) Η νομική μορφή της εταιρείας, 2) Η βιωσιμότητα της επιχείρησης, 3) Η σχέση της επιχείρησης με την αγορά, 4) Η κατάσταση του κλάδου στον οποίο ανήκει η επιχείρηση.

B) Ειδικά κριτήρια σχετικά με την αιτούμενη χρηματοδότηση:

1) Η σκοπιμότητα της χρηματοδότησης, 2) Η αποδοτικότητα της συνεργασίας, 3) Οι προσφερόμενες εξασφαλίσεις.

2.4 Μορφές χρηματοδότησης και προϊόντα που προσφέρονται

Οι χρηματοδοτήσεις για κεφάλαιο κίνησης διακρίνονται σε:

- Εφάπαξ χρηματοδότηση
- Ανοιχτό (αλληλόχρεο) λογαριασμό
- Χρηματοδότηση εγγυημένη με αξιόγραφα
- Καθαρή προεξόφληση
- Χρηματοδότηση με ενέχυρο εμπορεύματα
- Εξαγωγικά δάνεια

Παρακάτω θα αναλυθεί η κάθε κατηγορία:

2.4.1 Εφάπαξ χρηματοδότηση

Οι εφάπαξ χρηματοδοτήσεις έχουν σκοπό να καλύψουν ειδικές ή έκτακτες ανάγκες της επιχείρησης. Η διάρκειά τους, που καθορίζεται από τις τράπεζες σε συνάρτηση με το ταμιακό πρόγραμμα της επιχείρησης και τις ανάγκες που καλύπτουν, είναι κατά κανόνα βραχυπρόθεσμη και κυμαίνεται από λίγες ημέρες μέχρι ένα έτος.

2.4.2 Ανοιχτός αλληλόχρεος λογαριασμός

Οι χρηματοδοτήσεις ανοιχτών αλληλόχρεων λογαριασμών έχουν σαν σκοπό να καλύψουν διαρκείς ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, που προκύπτουν από τη φύση του παραγωγικού και συναλλακτικού κυκλώματος της επιχείρησης. Ο πελάτης συμφωνεί με την τράπεζα ένα όριο (plafond), μέχρι το οποίο θα μπορεί να αναλαμβάνει ποσά για την κάλυψη των αναγκών του. Τα ποσά αυτά θα επιστρέψει, στη συνέχεια, εντός προκαθορισμένης προθεσμίας, πρόκειται δηλαδή για λογαριασμούς αυξομειούμενου υπολοίπου.

Τα χορηγούμενα όρια έχουν διάρκεια συνήθως ενός χρόνου, μετά την λήψη του οποίου οι τράπεζες επανεξετάζουν τα στοιχεία του πελάτη καθώς και την σκοπιμότητα της χρηματοδότησης, προκειμένου να καθορίσουν νέο όριο για το επόμενο έτος. Παρέχεται ακόμη η δυνατότητα εφοδιασμού πελατών που εμφανίζουν μεγάλη κίνηση λογαριασμού, με βιβλιάριο επιταγών. Με τις επιταγές αυτές μπορούν να κάνουν τις πληρωμές τους, χρεώνοντας ταυτόχρονα τον λογαριασμό, χωρίς να εμφανίζονται στην τράπεζα. Η ευχέρεια αυτή πέραν του εγκεκριμένου ορίου, και για το λόγο αυτό απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή, παρακολούθηση και εκχώρηση της ευχέρειας μόνο σε απόλυτα φερέγγυους πελάτες.

Οι ανοιχτοί λογαριασμοί, λόγω της ευελιξίας που παρουσιάζουν, είναι ιδιαίτερα επιθυμητοί από τους πελάτες και έτσι αποτελούν την πλειοψηφία των χρηματοδοτήσεων για κεφάλαιο κίνησης. Θα πρέπει, ωστόσο, να ελέγχονται από τις τράπεζες, ώστε να αποφεύγεται το «πάγωμα» του λογαριασμού, η ανάληψη δηλαδή όλου του ορίου από την αρχή και η εξόφλησή του με ταυτόχρονες νέες χορηγήσεις, γιατί τότε απομακρύνεται από την λογική τους, οι πελάτες δεν τους συμπεριλαμβάνουν στις υποχρεώσεις του ταμιακού τους προγράμματος και η είσπραξη τους καθίσταται προβληματική.

Θα πρέπει τέλος να σημειωθεί ότι οι τράπεζες δεν δεσμεύονται να τηρούν τα συμφωνηθέντα όρια καθ όλη την διάρκεια του έτους, αντίθετα οφείλουν να παρακολουθούν από κοντά την εξέλιξη των εργασιών του πελάτη, προκειμένου να αυξάνουν ή και να μειώνουν το όριο της πίστωσης αν χρειαστεί, σε ενδιάμεσο χρονικό διάστημα.

2.4.3 Χρηματοδότηση εγγυημένη με αξιόγραφα

Είναι η μορφή χρηματοδότησης κατά την οποία η τράπεζα χορηγεί δάνεια έναντι εμπορικών αξιόγραφων (συναλλαγματικών, επιταγών) βάσει των οποίων ο πελάτης έχει απαιτήσεις από την αγορά. Η τράπεζα παρακρατά ένα περιθώριο, που κυμαίνεται περίπου στο 15%. Το ύψος του περιθωρίου εξαρτάται από την φερεγγυότητα του πελάτη, το ποσοστό διαμαρτύρησης του χαρτοφυλακίου του καθώς και το χρόνο λήξης των αξιόγραφων, προκειμένου να καλυφθούν οι τόκοι, τα έξοδα και τυχόν επιστροφές που θα προκύψουν στο μέλλον. Η λογική των χρηματοδοτήσεων αυτών είναι αφενός μεν να διευκολύνεται ο πελάτης, εισπράττοντας από την τράπεζα σε προγενέστερο χρόνο τις απαιτήσεις που έχεις την αγορά, η δε τράπεζα να λαμβάνει ως επιπρόσθετη εξασφάλιση για το δάνειο την ενοχή των υπόχρεων των αξιόγραφων.

Πριν από την χορήγηση, εκτός από την φερεγγυότητα του δανειζομένου, θα πρέπει να ελέγχεται και η φερεγγυότητα των ενεχομένων στα αξιόγραφα καθώς και αν πρόκειται για προϊόντα πραγματικής εμπορικής συναλλαγής.

Επειδή τα δάνεια αυτής της μορφής παρέχουν μεγαλύτερη εξασφάλιση και συνδυάζονται με το ταμιακό πρόγραμμα της επιχείρησης, προτιμώνται από τις τράπεζες έναντι του ανοιχτού αλληλόχρεου λογαριασμού ή της εφάπαξ χρηματοδότησης.

Από την άλλη μεριά πελάτες που δεν διαθέτουν επαρκεί αξιόγραφα πελατείας τους αλλά διαπιστώνουν ότι θα ήταν ευκολότερο να αποσπάσουν από την τράπεζα χρηματοδότηση έναντι αξιόγραφων, δεν διστάζουν σε κάποιες περιπτώσεις να ανταλλάσουν κατασκευασμένα αξιόγραφα μεταξύ τους που δεν ανταποκρίνονται σε πραγματική εμπορική συναλλαγή. Η εξακρίβωση της πραγματικότητας της συναλλαγής προκύπτει από τον έλεγχο των αντίστοιχων τιμολογίων και θα πρέπει να τεκμαίρεται και από το αντικείμενο απασχόλησης των συναλλασσομένων μερών.

Όπως είναι αυτονόητο, η χρηματοδότηση παρόμοιων αξιόγραφων εγκυμονεί κινδύνους για την ρευστοποίηση του δανείου και είναι προτιμότερο, σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται εμπορικά αξιόγραφα, η τράπεζα να χορηγεί ακάλυπτους λογαριασμούς, ώστε να σταθμίζονται ακριβέστερα οι αναλαμβανόμενοι κίνδυνοι.

Το ποσοστό ανείσπραχτων – επιστραφέντων αξιόγραφων είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς καθορίζει σε μεγάλο βαθμό την στάση της τράπεζας σε μελλοντικά αιτήματα χρηματοδότησης του πελάτη αυτού.

Με τον τρόπο αυτό, είναι κατανοητό ότι, μετά την είσπραξη των συναλλαγματικών δημιουργείται ένα απόθεμα, από το οποίο θα καλυφθούν τόκοι και έξοδα που θα προκύπτουν .

2.4.4 Καθαρή προεξόφληση.

Είναι η μορφή χρηματοδότησης κατά την οποία ο πελάτης μεταβιβάζει με οπισθογράφηση αξιόγραφα στην τράπεζα πριν την λήξη τους και εισπράττει το ποσό της ονομαστικής τους αξίας, αφού αφαιρεθούν οι τόκοι που αντιστοιχούν μέχρι την λήξη, η προμήθεια και τα έξοδα.

Η χρηματοδότηση μέσω προεξοφλημένων προσομοιάζει προς της χρηματοδοτήσεις ενεχυρίασης αξιόγραφων, με την διαφορά ότι εδώ υπολογίζεται ακριβώς το ποσό των τόκων και εξόδων που θα προκύψουν και αποδίδεται στον πελάτη το υπόλοιπο, ενώ στις χρηματοδοτήσεις ενεχυρίασης παρακρατείται ένα κατ'εκτίμηση ποσοστό επί της αξίας των αξιόγραφων για την κάλυψη των τόκων και εξόδων και η εκκαθάριση του λογαριασμού γίνεται απολογιστικά στο τέλος της χρηματοδότησης.

Η διαφορά αυτή, που συνιστά ένα σοβαρό πλεονέκτημα για τις χρηματοδοτήσεις μέσω ενεχυρίασης, καθόσον απλοποιείται κατά πολύ ο υπολογισμός του χορηγούμενου ποσού, είναι ο κύριος λόγος που η καθαρή προεξόφληση τείνει να υποκατασταθεί πλήρως από τις χρηματοδοτήσεις ενεχυρίασης.

2.4.5 Χρηματοδοτήσεις με ενέχυρο εμπορεύματα

Πρόκειται για μία ακόμη μορφή χρηματοδότησης του κεφαλαίου κίνησης της επιχείρησης, κατά την οποία ενεχυριάζονται υπέρ της τράπεζας και σε ασφάλεια του δανείου πρώτες ύλες ή έτοιμα προϊόντα κυριότητας του πιστούχου, ελεύθερα βάρους ή διεκδίκησης.

Θα πρέπει να είναι πράγματα γενικής χρησιμότητας, να φυλάσσονται, να ασφαλιζονται και να συντηρούνται, προκειμένου να διατεθούν ευχερώς στην αγορά από την τράπεζα, σε περίπτωση που το δάνειο δεν εξελιχθεί ομαλά.

Η φύλαξή τους καλό είναι να ανατίθεται στις Γενικές Αποθήκες, ώστε να απαλλάσσονται οι τράπεζες από τις σχετικές διαδικασίες. Επειδή ο κίνδυνος της απαξίωσης ή καταστροφής των εμπορευμάτων είναι μεγάλος, η αξία τους δεν θεωρείται ουσιαστική εξασφάλιση για την τράπεζα και κατά κανόνα χρηματοδότησης της μορφής αυτής αποφεύγονται.

2.4.6 Εξαγωγικά δάνεια

Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις χρηματοδοτούνται με βραχυπρόθεσμα κεφάλαια κίνησης για την προετοιμασία και την διενέργεια των εξαγωγών τους. Πιο συγκεκριμένα, η διαδικασία που ακολουθούν μπορεί να είναι:

- Παραγγελία εξωτερικού
- Φόρτωση και αποστολή
- Παραλαβή από τον οίκο του εξωτερικού
- Εξόφληση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα στατιστικά αποτελέσματα, από την έρευνα με ερωτηματολόγια, προκειμένου να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα, σχετικά με τα τραπεζικά δάνεια και τις επιχειρήσεις οι οποίες στράφηκαν σε αυτά, το πόσο βοηθήθηκαν κ.α. Αρχικά, θα παρουσιαστούν τα δεδομένα για το δείγμα, το σχεδιασμό του ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια θα παρουσιαστούν τα αποτελέσματα της έρευνας.

3.1 Δημογραφικά Στοιχεία του Δείγματος

Το ερωτηματολόγιο περιείχε αρκετές ερωτήσεις προκειμένου να είναι αντιπροσωπευτικά τα αποτελέσματα σχετικά με το τι είδους επιχειρήσεις στράφηκαν στον τραπεζικό δανεισμό, το είδος των δανείων που χρησιμοποίησαν, το πόσο θεωρούν ότι αυτό βοήθησε τις επιχειρήσεις τους κ.α.

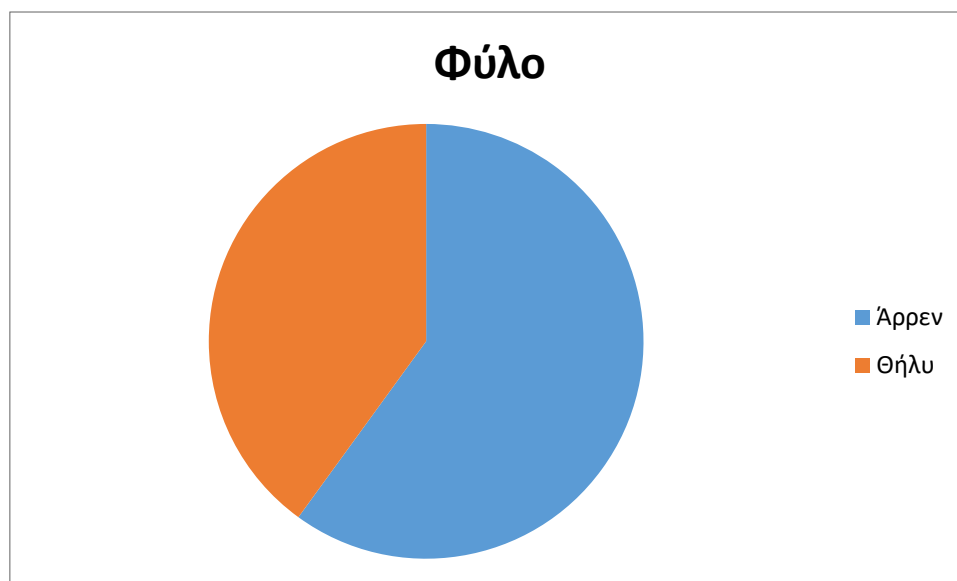
Η ανταπόκριση των επιχειρήσεων και των οργανισμών σχετικά με την έρευνα ήταν ιδιαίτερα θετική. Δεν αντιμετωπίστηκε κανένα απολύτως πρόβλημα στην διεξαγωγή της έρευνας, αντιθέτως ήταν όλοι πολύ πρόθυμοι να βοηθήσουν αλλά και να δώσουν τις απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να επιτευχθεί ένα ικανοποιητικό αποτέλεσμα.

3.2 Ανάπτυξη Αποτελεσμάτων Έρευνας

Ομάδα Α : Γενικά Χαρακτηριστικά

Ερώτηση 1 : Φύλο

Γράφημα 3.1

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.1

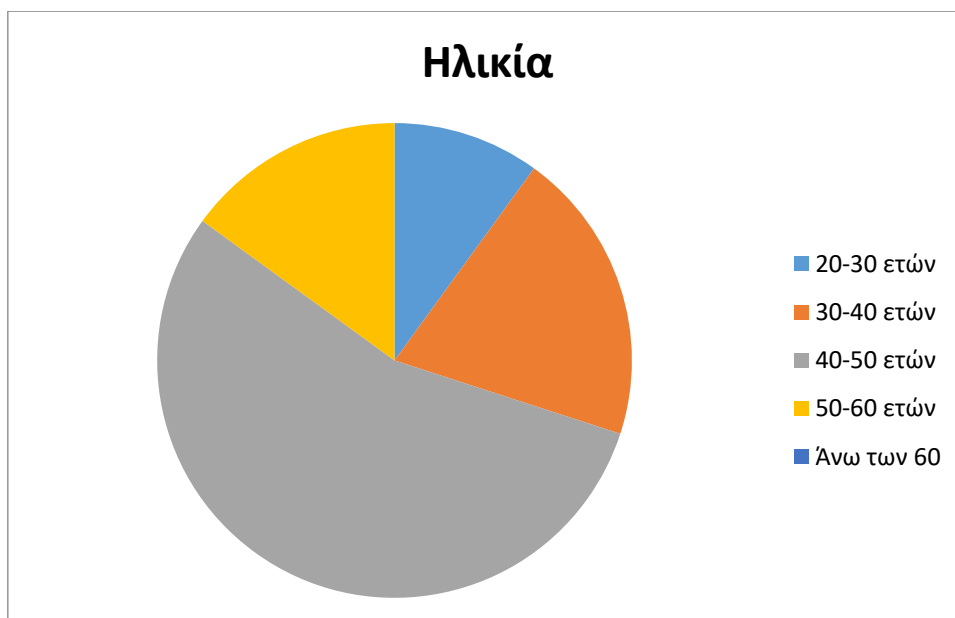
Φύλο	
Άρρεν	12
Θήλυ	8

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που κλήθηκαν να απαντήσουν στα ερωτηματολόγια παρατηρούμε ότι οι 12 είναι άνδρες σε ποσοστό δηλαδή 60%, και οι 8 είναι γυναίκες δηλαδή σε ποσοστό 40%.

Ερώτηση 2 : Ηλικία

Γράφημα 3.2

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.2

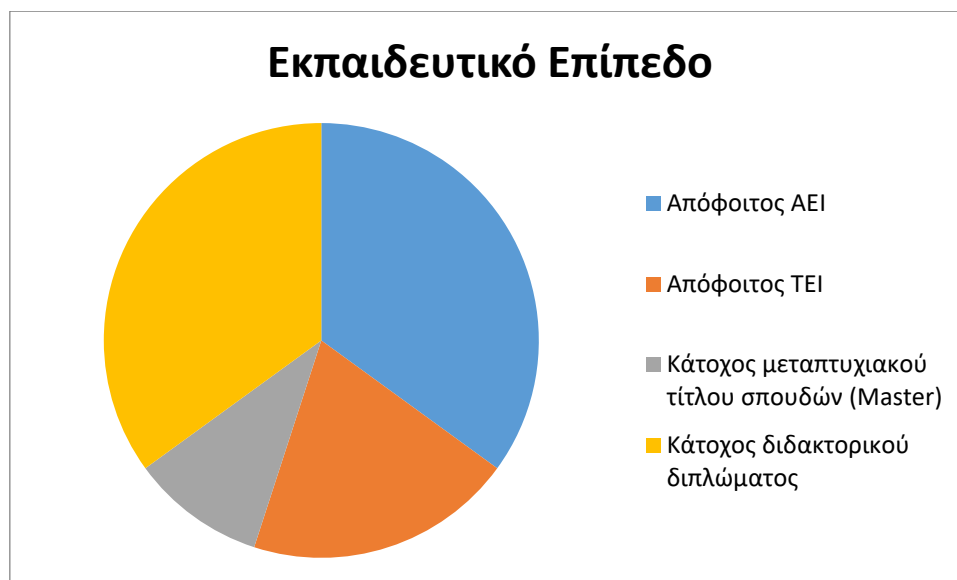
Ηλικία	Αριθμός
20-30 ετών	2
30-40 ετών	4
40-50 ετών	11
50-60 ετών	3
Άνω των 60	0

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που κλήθηκαν να απαντήσουν στα ερωτηματολόγια παρατηρούμε ότι οι 2 είναι από 20-30 ετών σε ποσοστό δηλαδή 10%, οι 4 είναι από 30-40 ετών δηλαδή σε ποσοστό 20%, οι 11 είναι από 40-50 ετών δηλαδή σε ποσοστό 55%, οι 3 είναι από 50-60 ετών δηλαδή σε ποσοστό 15%.

Ερώτηση 3 : Εκπαιδευτικό Επίπεδο

Γράφημα 3.3

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.3

Εκπαιδευτικό Επίπεδο	
Απόφοιτος ΑΕΙ	7
Απόφοιτος ΤΕΙ	4
Κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών (Master)	2
Κάτοχος διδακτορικού διπλώματος	7

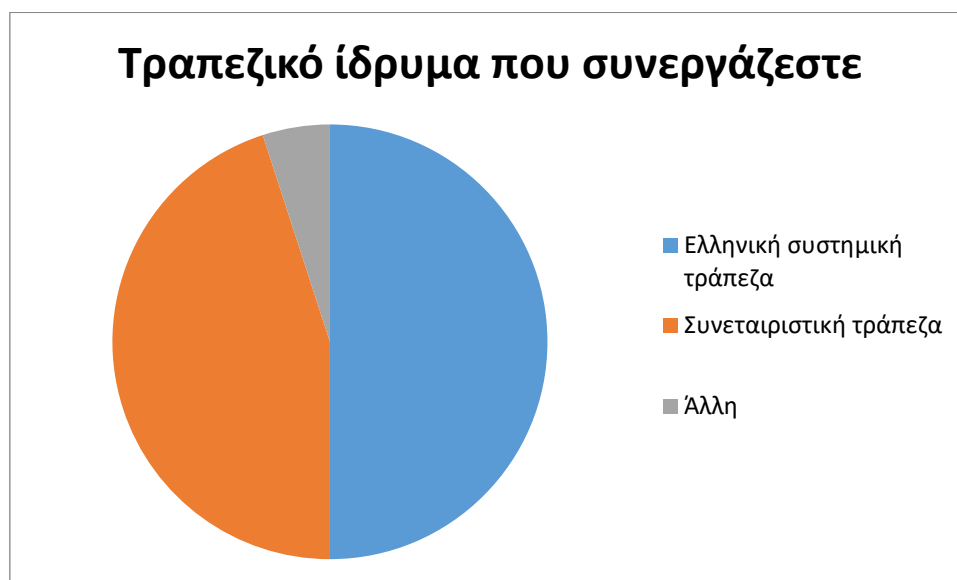
Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 7 είναι απόφοιτοι ΑΕΙ δηλαδή σε ποσοστό 35%, οι 4 είναι απόφοιτοι ΤΕΙ δηλαδή σε ποσοστό 20%, οι 2 είναι κάτοχοι Master δηλαδή σε ποσοστό 10% και οι 7 είναι κάτοχοι Διδακτορικού δηλαδή σε ποσοστό 35%.

Ομάδα Β : Στοιχεία σχετικά με την επιχείρησή σας και τράπεζα που συνεργάζεστε

Ερώτηση 4 : Τραπεζικό ίδρυμα που συνεργάζεστε

Γράφημα 3.4

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.4

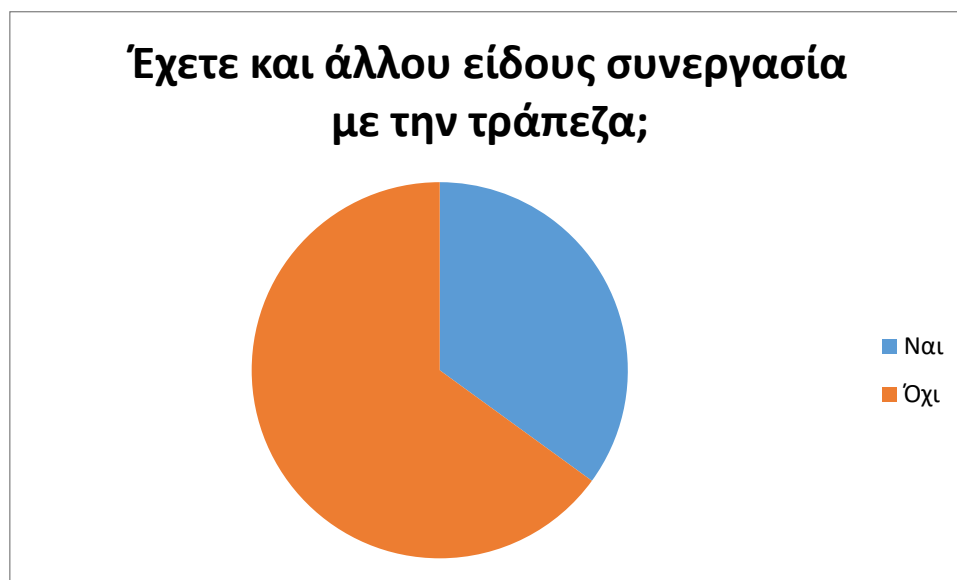
Τραπεζικό ίδρυμα που συνεργάζεστε	Αριθμός απαντήσεων
Ελληνική συστημική τράπεζα	10
Συνεταιριστική τράπεζα	9
Άλλη	1

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 10 συνεργάζονται με Ελληνική συστημική τράπεζα δηλαδή σε ποσοστό 50%, οι 9 συνεργάζονται με συνεταιριστική τράπεζα δηλαδή σε ποσοστό 45% και 1 συνεργάζεται με άλλου είδους τράπεζα δηλαδή σε ποσοστό 5%.

Ερώτηση 5: Έχετε και άλλου είδους συνεργασία με την τράπεζα;

Γράφημα 3.5

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.5

Έχετε και άλλου είδους συνεργασία με την τράπεζα;	
Ναι	7
Όχι	13

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 7 έχουν και άλλου είδους συνεργασία με την τράπεζα δηλαδή σε ποσοστό 35% ενώ οι 13 δεν έχουν άλλου είδους συνεργασία με την τράπεζα δηλαδή σε ποσοστό 65%.

Ερώτηση 6 : Είδος εταιρίας που διατηρείτε

Γράφημα 3.6

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.6

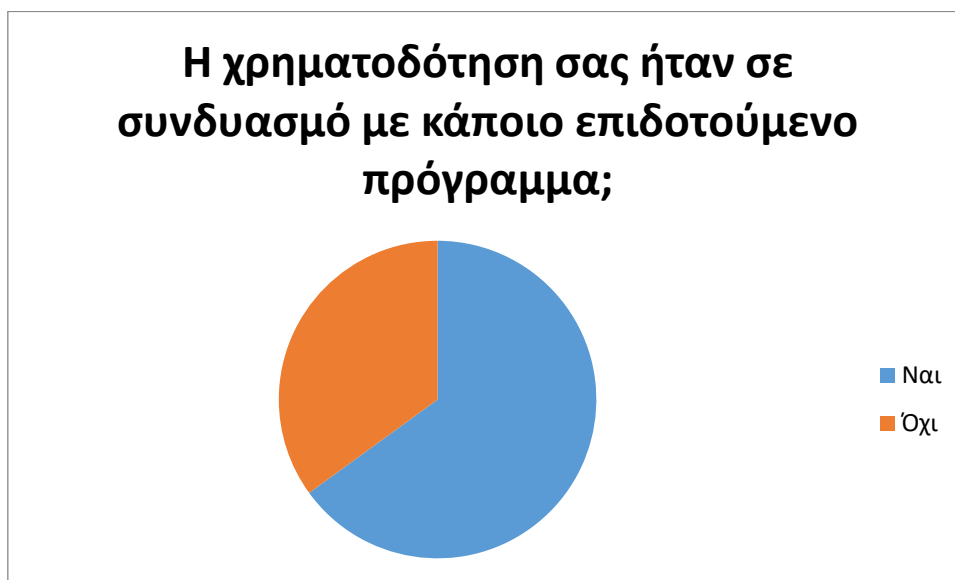
Είδος εταιρίας που διατηρείτε	
Ατομική	3
Ομόρρυθμη	4
Ετερόρρυθμη	6
Ι.Κ.Ε.	2
Α.Ε.	3
Σωματείο	1
Άλλο	1

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 3 έχουν ατομική επιχείρηση δηλαδή σε ποσοστό 15%, οι 4 έχουν ομόρρυθμη εταιρία δηλαδή σε ποσοστό 20%, οι 6 έχουν ετερόρρυθμη εταιρία δηλαδή σε ποσοστό 30%, οι 2 έχουν Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρία (Ι.Κ.Ε.) δηλαδή σε ποσοστό 10%, οι 3 έχουν Ανώνυμη εταιρία δηλαδή σε ποσοστό 15%, ο ένας ανήκει σε σωματείο δηλαδή σε ποσοστό 5% και 1 έχει άλλου είδους επιχείρηση δηλαδή σε ποσοστό 5%.

Ερώτηση 7 : Η χρηματοδότηση σας ήταν σε συνδυασμό με κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα;

Γράφημα 3.7

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.7

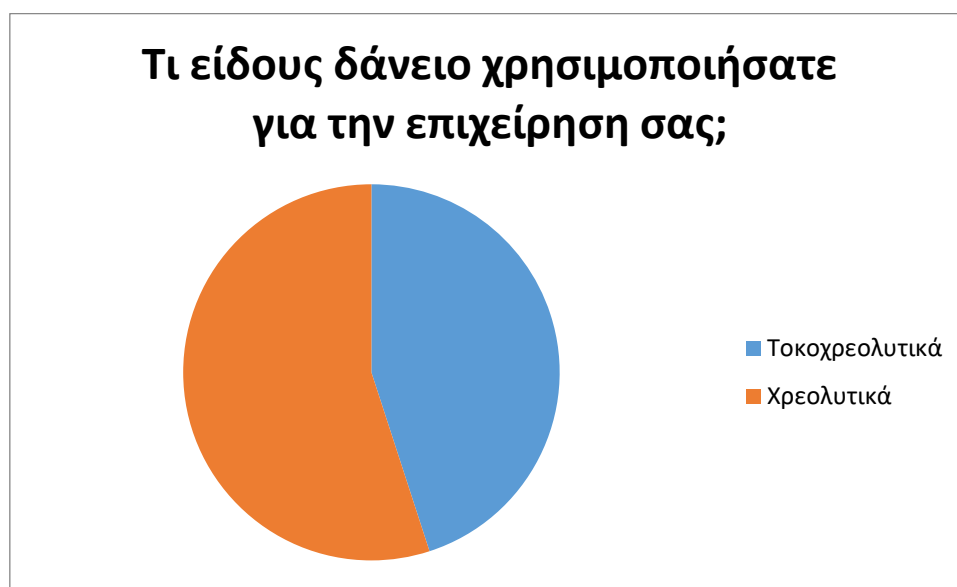
Η χρηματοδότηση σας ήταν σε συνδυασμό με κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα;	
Ναι	13
Όχι	7

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 13 χρηματοδοτήθηκαν σε συνδυασμό με κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα δηλαδή σε ποσοστό 65% ενώ οι 7 δεν χρηματοδοτήθηκαν σε συνδυασμό με κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα δηλαδή σε ποσοστό 35%.

Ερώτηση 8 : Τι είδους δάνειο χρησιμοποιήσατε για την επιχείρησή σας;

Γράφημα 3.8

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.8

Τι είδους δάνειο χρησιμοποιήσατε για την επιχείρησή σας;	
Τοκοχρεολυτικά	9
Χρεολυτικά	11

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 9 χρησιμοποίησαν τοκοχρεολυτικά δάνεια δηλαδή σε ποσοστό 45% ενώ οι 11 χρησιμοποίησαν χρεολυτικά δάνεια δηλαδή σε ποσοστό 55%.

Ερώτηση 9 : Το επιτόκιο σας είναι

Γράφημα 3.9

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.9

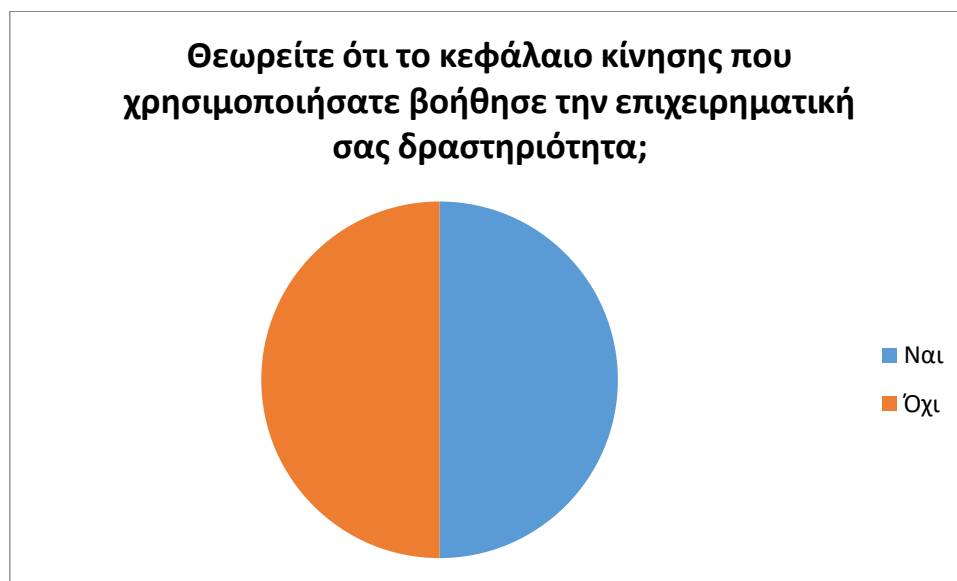
Το επιτόκιο σας είναι	
Σταθερού επιτοκίου	11
Κυμαινόμενου επιτοκίου	6
Σταθερής δόση	3

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις το δάνειο των 11 είχε σταθερό επιτόκιο δηλαδή σε ποσοστό 55%, των 6 το δάνειο είχε κυμαινόμενο επιτόκιο δηλαδή σε ποσοστό 30% και των 3 το δάνειο είχε επιτόκιο σταθερής δόσης δηλαδή σε ποσοστό 15%.

Ερώτηση 10 : Θεωρείτε ότι το κεφάλαιο κίνησης που χρησιμοποιήσατε βοήθησε την επιχειρηματική σας δραστηριότητα;

Γράφημα 3.10

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.10

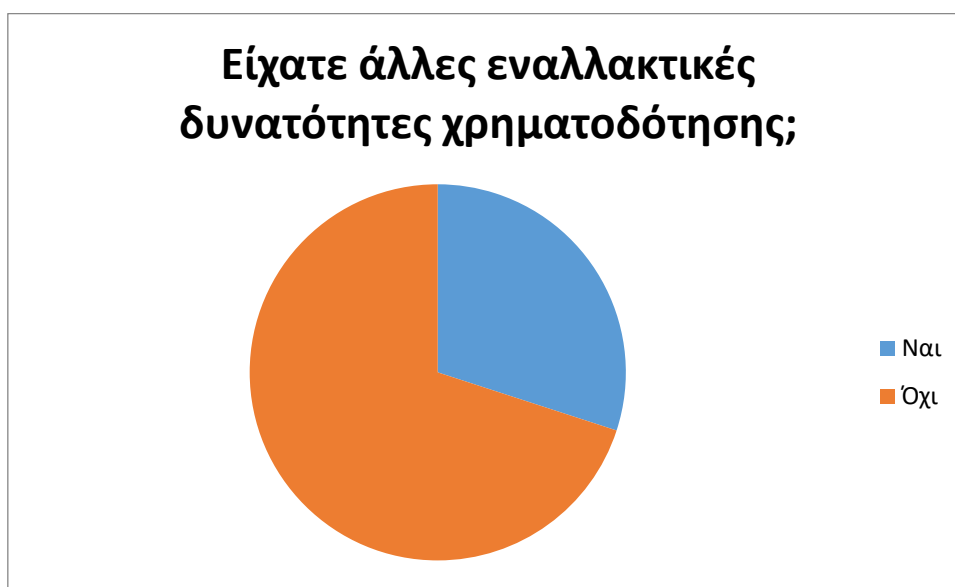
Θεωρείτε ότι το κεφάλαιο κίνησης που χρησιμοποιήσατε βοήθησε την επιχειρηματική σας δραστηριότητα;	
Ναι	10
Όχι	10

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 10 θεωρούν ότι το κεφάλαιο κίνησης βοήθησε την επιχειρηματική τους δραστηριότητα δηλαδή σε ποσοστό 50%, ενώ οι υπόλοιποι 10 θεωρούν ότι δεν τους βοήθησε το κεφάλαιο κίνησης δηλαδή σε ποσοστό το υπόλοιπο 50%.

Ερώτηση 11 : Είχατε άλλες εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης;

Γράφημα 3.11

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.11

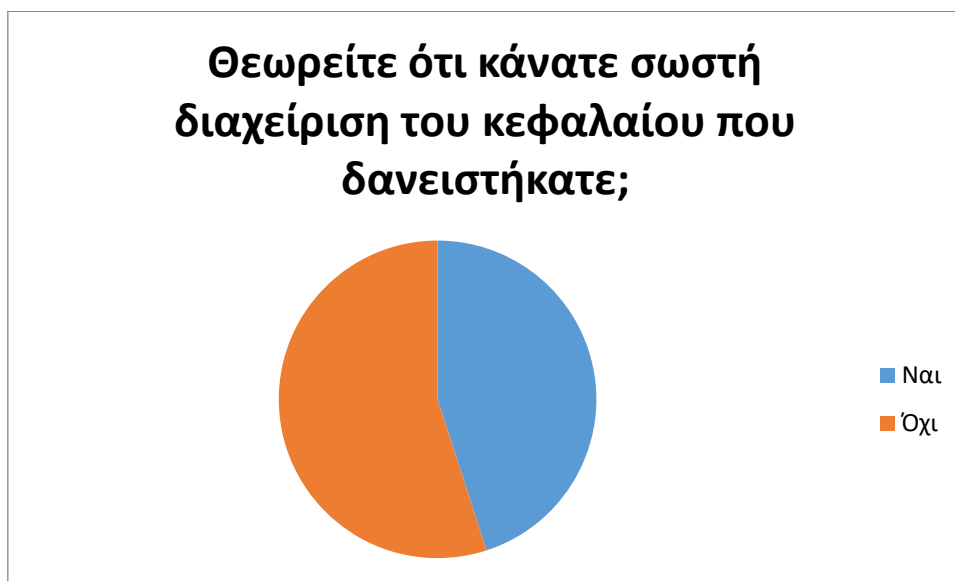
Είχατε άλλες εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης;	
Ναι	6
Όχι	14

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 6 είχαν και άλλες εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης δηλαδή σε ποσοστό 30% ενώ οι 14 δεν είχαν άλλες εναλλακτικές δυνατότητες χρηματοδότησης δηλαδή σε ποσοστό 70%.

Ερώτηση 12 : Θεωρείτε ότι κάνατε σωστή διαχείριση του κεφαλαίου που δανειστήκατε;

Γράφημα 3.12

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.12

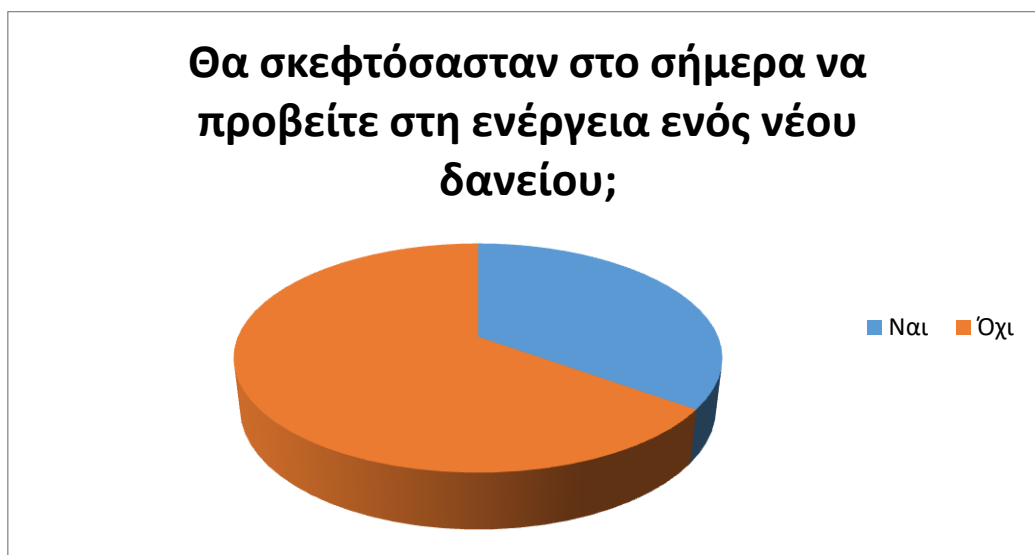
Θεωρείτε ότι κάνατε σωστή διαχείριση του κεφαλαίου που δανειστήκατε;	
Ναι	9
Όχι	11

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 9 θεωρούν ότι έκαναν σωστή διαχείριση του κεφαλαίου που δανείστηκαν δηλαδή σε ποσοστό 45% ενώ οι 11 θεωρούν ότι δεν έκαναν σωστή χρήση του κεφαλαίου που δανείστηκαν δηλαδή σε ποσοστό 55%.

Ερώτηση 13 : Θα σκεφτόσασταν στο σήμερα να προβείτε στη ενέργεια ενός νέου δανείου;

Γράφημα 3.13

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Πίνακας 3.13

Θα σκεφτόσασταν στο σήμερα να προβείτε στη ενέργεια ενός νέου δανείου;	
Ναι	7
Όχι	13

Πηγή : Επεξεργασία δεδομένων της έρευνας

Από τα 20 άτομα που απάντησαν στις ερωτήσεις οι 7 σκέφτονται να προβούν στην ενέργεια ενός νέου δανείου στο σήμερα δηλαδή σε ποσοστό 35% ενώ οι 13 δεν σκέφτονται να προβούν στην ενέργεια ενός νέου δανείου στο σήμερα δηλαδή σε ποσοστό 65%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι είμαστε μάρτυρες της μεγαλύτερης χρηματοπιστωτικής κρίσης της τελευταίας εκατονταετίας. Το γεγονός ότι η σημερινή οικονομία έχει μεγαλύτερο παγκοσμιοποιημένο χαρακτήρα στην κίνηση του κεφαλαίου σε σχέση με το παρελθόν, κάνει την κρίση αυτή πιο σοβαρή τόσο στις επιπτώσεις όσο και στους τρόπους αντιμετώπισής της. Είναι γεγονός ότι ενώ η χρηματοπιστωτική κρίση είχε ως αφετηρία την οικονομία των ΗΠΑ, η παγκοσμιοποίηση ήταν ικανή να μεταφέρει την κρίση ραγδαία σε όλη την υφήλιο.

Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο ένα αυστηρότερο πλαίσιο λειτουργίας των χρηματοπιστωτικών αγορών μέσω της δημιουργίας ενός ενιαίου παγκόσμιου εποπτικού φορέα ή τη στενότερη συνεργασία ανάμεσα στις εποπτικές αρχές της ΕΕ, των ΗΠΑ καθώς και άλλων μεγάλων οικονομιών. Το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα αναπροσαρμόζεται κατόπιν της παγκόσμιας κρίσης. Νέοι αυστηρότεροι κανόνες ρυθμίζουν το πλαίσιο λειτουργίας των τραπεζικών ιδρυμάτων, ενώ συνεννοήσεις για επεκτάσεις, συγχωνεύσεις και εξαγορές βρίσκονται επί τάπητος.

Η ελληνική τραπεζική αγορά επηρεάστηκε αρνητικά από τις παγκόσμιες αρνητικές συνθήκες, ενώ η κρίση χρέους της ελληνικής οικονομίας επιδείνωσε περαιτέρω τις συνθήκες λειτουργίας τους. Η αναδιάρθρωση του ελληνικού τραπεζικού συστήματος, είτε με συγχωνεύσεις και εξαγορές είτε με αυξήσεις μετοχικών κεφαλαίων, αυτή τη στιγμή εμφανίζεται ως η μοναδική λύση ισχυροποίησης του. Στην ελληνική πραγματικότητα, η εκδήλωση της κρίσης χρέους είχε αποτέλεσμα την παρατεταμένη ύφεση και τη μείωση της οικονομικής δραστηριότητας.

Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα έπρεπε να αναπροσαρμόσει τις δραστηριότητές του αρχικά στην αντιμετώπιση ενός παγκοσμίου αρνητικού παράγοντα και έπειτα στην αντιμετώπιση της υποχώρησης του ΑΕΠ που προκλήθηκε από τον εκτροχιασμό του κρατικού ελλείμματος και του κρατικού χρέους. Οι

ελληνικές τράπεζες, δεν ήταν εκτεθειμένες σε παράγωγα προϊόντα υψηλού ρίσκου, αλλά επηρεάστηκαν αρνητικά από την αύξηση του κόστους χρηματοδότησής τους.

Το αποτέλεσμα αυτής της αύξησης ήταν η μείωση της ρευστότητάς τους. Ταυτόχρονα, λόγω της ύφεσης της αγοράς αυξήθηκε το ποσοστό των δανείων σε καθυστέρηση, με αποτέλεσμα την αύξηση των φόβων για την κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ροσέτος Φακιολάς, (2011) «Υφεση της ελληνικής οικονομίας στο νέο διεθνές περιβάλλον»
- Ελληνική Ένωση Τραπεζών, (Ιούνιος 2011) «Το ελληνικό τραπεζικό σύστημα το 2010»
- Άγγελος Αντζουλάτος, «Ελληνικές τράπεζες πριν και μετά την κρίση» Ενότητα Γ
- Γκίκας Χαρδούβελης (2011) «Το χρονικό της διεθνούς και συνακόλουθης ελληνικής και ευρωπαϊκής κρίσης: αίτια, επιπτώσεις, αντιδράσεις, προοπτική»
- Δημήτριος Μόσχος & Γεώργιος Χορταρέας «Χρηματοοικονομικό σύστημα και οικονομική δραστηριότητα», Ενότητα Α: Ο ρόλος του χρηματοπιστωτικού τομέα στην πορεία της οικονομικής ανάπτυξης.
- Γεώργιος Μιχαλόπουλος, «Χρηματοδότηση των ελληνικών τραπεζών στην διάρκεια της κρίσης» Ενότητα Γ: Κρίση και ελληνικές τράπεζες (2011)
- Ναύλος, ΑΓ, (2005), «Χρήμα και Τράπεζες»
- Χ. Γκόρτσος, Π. Αλεξιάκης, (2006): «Εισαγωγή στις Τραπεζικές σπουδές-Το Νομισματικό και Χρηματοπιστωτικό Περιβάλλον, τόμος Α»

Από Url:

1. <http://www.sbste.gr/images/sbste-content/epix-nea/omada-bbiomixania-kainotomia.pdf>
2. http://www.gsevee.gr/press/mme_gr.pdf
3. <https://www.nbg.gr/el/corporate/specialized-lending/co-funded-programmes/etean-tepix-epanekkinisi>
4. http://www.capitalinvest.gr/info.php?product_id=403
5. <https://dspace.lib.uom.gr/bitstream/2159/15333/3/AphentouliVasilikiMsc2012.pdf>
6. http://apothetirio.teiep.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/1102/log_20120522.pdf?sequence=1

7. http://dione.lib.unipi.gr/xmlui/bitstream/handle/unipi/8630/Adamopoulos_Ioannis.pdf?sequence=1
8. <http://www.theathensincube.gr/pages/activity>
9. www.bankingnews.gr
10. www.banksnews.gr
11. www.Capital.gr
12. www.bankofgreece.gr
13. <http://el.wikipedia.org> (Ελληνική κρίση χρέους 2008-2014)
14. www.ecb.int
15. <http://www.oecd.org>
16. www.hba.gr
17. <http://www.hba.gr/main/Ereunes-meletes/EllinikoTrapezikoSystema2011-12web.pdf>
18. <http://www.larissa-chamber.gr/Uploads/Files/meletes/lwlos.pdf>
19. <http://digilib.lib.unipi.gr/dspace/bitstream/unipi/4018/1/Mpakogiannis.pdf>
20. http://apothetirio.teiep.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/1093/log_20110485.pdf?sequence=1
21. http://eureka.lib.teithe.gr:8080/bitstream/handle/10184/5675/Moschou_Nikolaos.pdf?sequence=1
22. <http://eureka.lib.teithe.gr:8080/bitstream/handle/10184/3082/ZHULEKU.pdf?sequence=1>
23. http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/ba/2012/ArgyrouChrysanthi,AlifieriGeorgia/attached-document-1369909714-314998-13256/ArgyrouChrysanthi_AlifieriGeorgia2012.pdf